

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

ORTA ÇAĞ II
Derebeylik dönemi
ve Haçlı seferleri

KARACAN

KARACAN RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

Copyright: Daniel Mallo-Editorial Palsa S.A., Mexico
Türkiye'de Yayın Hakkı: KARACAN YAYINLARI/ONK

Karacan Yayınları A.Ş. adına sahibi: **ALİ KARACAN**
Sorumlu Genel Yayın Yönetmeni: **ALİ SAYDAM**
Mali Koordinatör: **ÖZHAN KÜÇÜKTOPUZLU**
Teknik Koordinatör: **OĞUZ DEMİRCİOĞLU**

Yazı İşleri Müdürü: **ERCAN ALTAZLI**
Yazı İşleri Yardımcısı: **DENİZ DAĞDELEN**
Danışma Kurulu: Prof. Dr. **TAHSİN YAZICI**, Doç. Dr. Ali **İHSAN GENCER**,
Doç. Dr. **MEHMET ÖZSAİT**, Doç. Dr. **İSMET MİROĞLU**, **PAUL MANDRİNİ**,
ALBERTO CABADO, **EUGENİO ZOPPI**

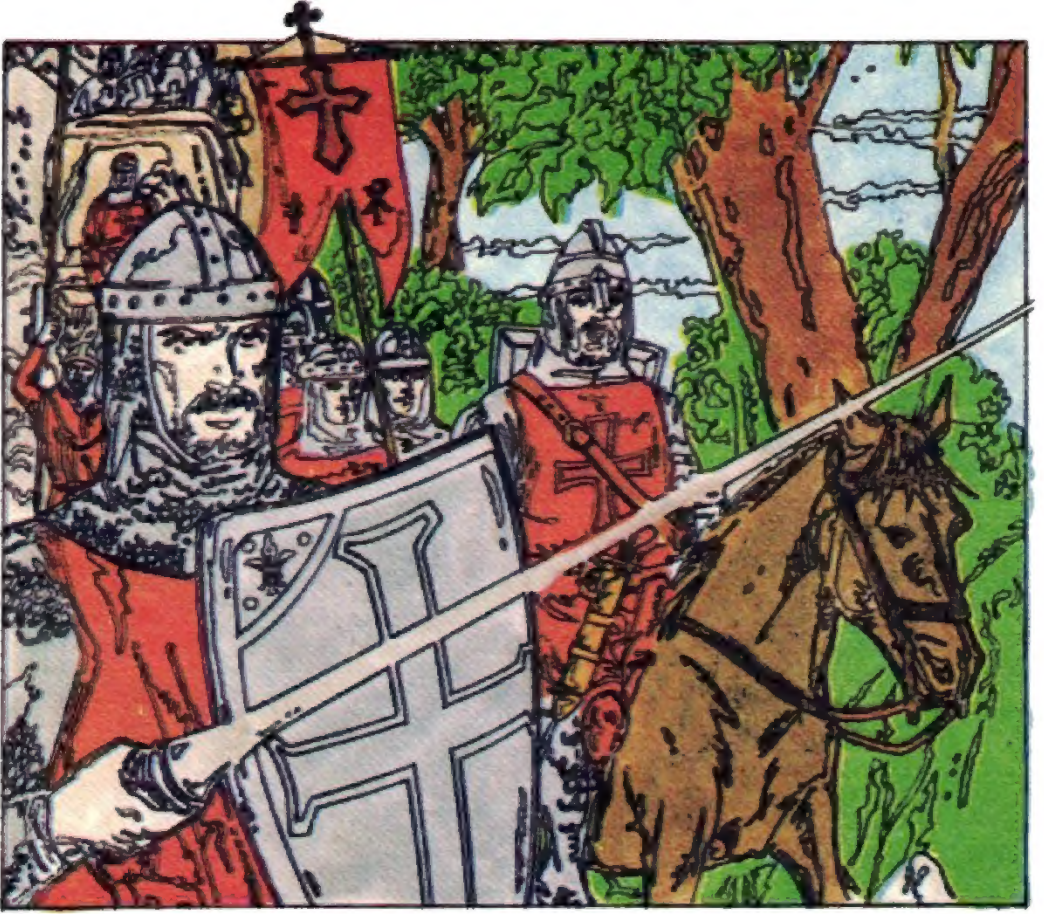
Teknik Yönetmen: **ERTAN GÖKEMRE**
Teknik Müdür: **NURETTİN ÖZAKSEL**
Teknik Müdür Yardımcısı: **M. SABİT UÇUK**
İlan ve Halkla İlişkiler Müdürü: **ESER NOYAN**
Satış Müdürü: **ALİ ALPASLAN**

**Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı,
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın
20.2.1984 tarih ve 01771 sayılı kararı ve ek
3.4.1984 tarih ve 2152 sayılı kararı ile ilk 5
sayısı özellikle ilkokul 4. ve 5. sınıf öğrenci-
leri ile ortaokul öğrencilerine tavsiye edil-
miş olup, bu sayısı da onaya sunulmuştur.**

Renk Ayrımı: **ÇALI GRAFİK**
Baskı: **HÜRRİYET OFSET A.Ş. HALKALI/İSTANBUL**
Kapak Baskısı: **NADİR BASİMEVİ**

Adres: **KARACAN YAYINLARI**, Basın Sarayı, Cağaloğlu/İstanbul
Tel: 527 00 34 - 526 69 00

Fiyatı: 250 TL/Kıbrıs'ta: 330 TL

DEREBEYLİK DÖNEMİ VE HAÇLI SEFERLERİ

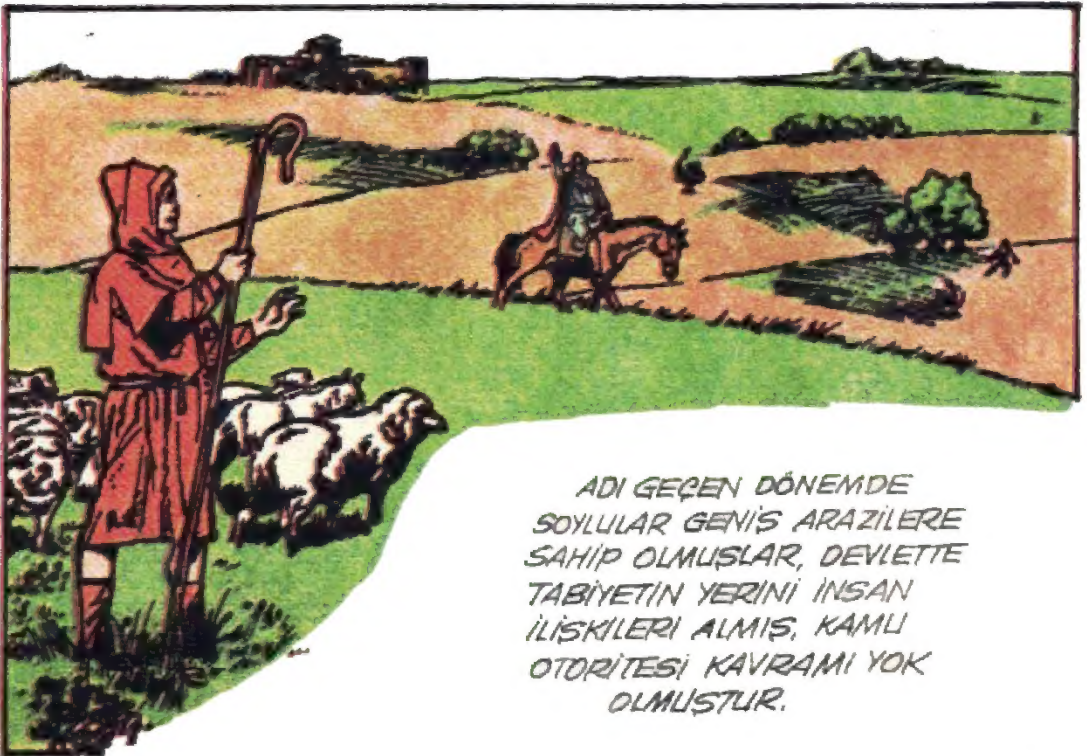
DEREBEYLİK DÖNEMİ VE HAÇLI SEFERLERİ

SARLMAN (CHARLEMAGNE)
TARAFINDAN BATI ROMA İMPA-
RATORLUĞU ÖRNEK ALINARAK
GÜÇLÜ BİR KRALLIK HALİNDE KU-
RULAN VE FETİHLERLE DOLU
SARLI BİR GEÇMİŞİ BULUNAN
KRALLIK, ONUN ÖLÜMÜNDEN
SONRA 30 YIL DAHA ESKİ...

...GÜCÜNÜ KORUMAYA DEVAM
ETTİ.. DAHA SONRA TORUNLARI
LOTHAİRE (LOTER), GERMANYALI
LOUIS (LUI) VE KİL CHARLES
(SARL) ARASINDA İMZALANAN
VERDÜN ANTLAŞMASI GEREĞİN-
CE İMPARATORLUK ÜÇ AYRI KRAL-
LIK ARASINDA PAY EDİLDİ.

TAHT MÜCADELELERİ
SIRASINDA PRENSLERE
SAĞLADIKLARI MADDİ
VE MANEVİ DESTEKTEN
DOLAYI SOYLULARIN
BÜYÜK İTİBAR VE
GÜÇ KAZANDIĞI BU
DÖNEME "DERE-
BEYLİK DÖNEMİ"
ADI VERİLİR.

ADI GEÇEN DÖNEMDE
SOYLULAR GENİŞ ARAZİLERE
SAHİP OLMUŞLAR, DEVLETTE
TABİİYETİN YERİNİ İNSAN
İLİSKİLERİ ALMIŞ, KAMLI
OTORİTESİ KAVRAMI YOK
OLMUŞTUR.

AVRUPA'NIN YENİ
İSTİLALARLA SARSIL-
MASI BU DÖNEME
RASTLAR.

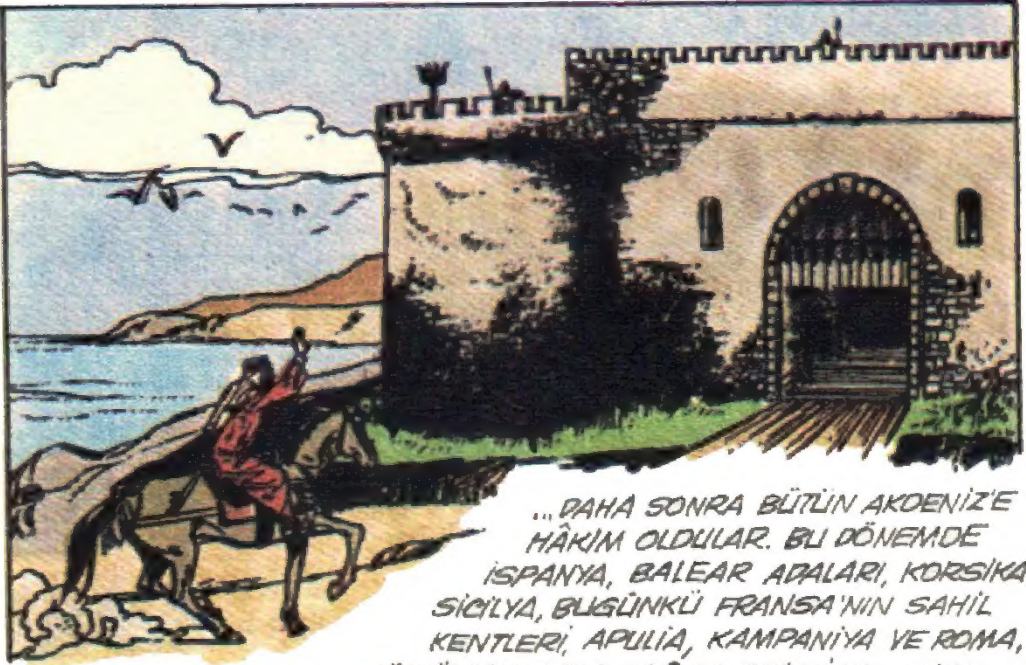
GERMENLERLE HUN AKINCI-
LARININ BES ASIR ÖNCE ROMA
İMPARATORLUĞU'NU İSTİLA ET-
TİKLERİ GİBİ SARMAN AVRUPA'-
SI DA IX. YÜZYILDA KUZEYDEN
NORMANLARIN, GÜNEYDEN SA-
RASINLERİN, DOĞUDAN İSE İS-
LAVLARLA, MACARLARIN İSTİLA-
SINA UĞRADI.

KAROLENT DEVRİNDE İSKANDİNAVYA'DAN YOLA ÇIKARAK BALTİK DENİZİ KIYILARINA YERLEŞEN NORMANLAR (YA DA SEFLERİNE VERİLEN ADDAN DOLAYI VİKİNGLER) VIII. YÜZYILDA BÜTÜN KLİZEY AVRUPA'YI ELLERİNE GEÇİRDİLER.

İSKANDİNAV YARIMADASINDA YAŞAYANLARINA NORVECLİLER VE SÜEDLER, DANI MARKA'DA YAŞAYANLARINA DANI MARKALILAR DENİRDİ,

AVRUPALILAR TARAFINDAN SARASIN-
LER OLARAK ADLANDIRILAN MÜSLÜ-
MANLAR (ARAPLAR, BERBERİLER,
MAGRIPLİLER), IX.
YÜZYIL BOYUNCA KU-
ZEY AFRIKA SAHİLLE-
RİNDEN GEMİLERİNE
ATLAYARAK ÖNCE MI-
SİR'İ İSTİLA ETTİLER...

...DAHA SONRA BÜTÜN AKDENİZ'E
HÂKİM OLDULAR. BU DÖNEMDE
İSPANYA, BALEAR ADALARI, KORSİKA,
SİCİLYA, BUGÜNKÜ FRANSA'NIN SAHİL
KENTLERİ, APULİA, KAMPANIYA VE ROMA,
MÜSLÜMANLARCA YAĞMA EDİLDİ VE SAINT-
TROPEZ'DE (SEN-TROPE) MUHKEM BİR ŞEHİR
KURULDU.

ARAPLAR SAVASTAN ARTA KALAN ZAMANLARINDA TİCARETLE UĞRAŞIRLARDI. AVRUPA'YA SATILAN MALLARIN BAŞINDA PAPIRÜS, KIYMETLİ KUMASLAR VE BAHARAT GELİRDİ. KARŞILIĞINDA İSE ONLARDAN, KERESTE, DERİ VE ÇOK SAYIDA KÖLE SATIN ALIRLARDI. TİCARETTE KULLANILAN ALTIN DİNARIN ALIM GÜCÜ ÇOK YÜKSEKTİ.

AVRUPALI TACİRLER, BATI AKDENİZ TİCARETİNİN SARASINLARI ELİNDE BULUNMASINDAN DOLAYI BİZANS'A ANCAK KARA YOLLA TAŞINABİLEN LÜKS TÜKETİM MALLARINI SATIN ALMADA, BU DİNARDAN YARARLANIRLARDI.

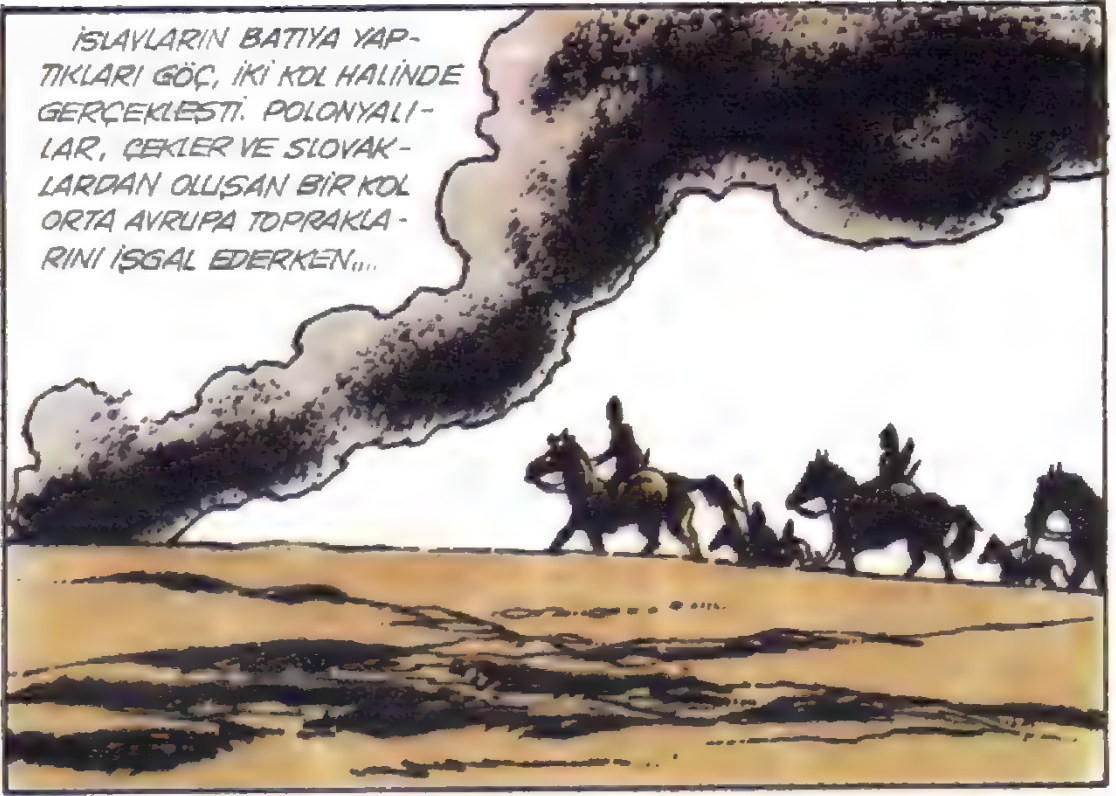
DÖNEMİN ÖTEKİ İSTİLAÇI
KAVİMLERİ, DOĞUDAN SALDIRIYA
GEÇEN İSLAVLAR VE MACARLARDI.
HİNT-AVRUPA ASILLI BİR DİL
KONUŞAN İSLAVLAR, GERMANYA'-
NIN DOĞUSUNA YERLEŞTİLER.

BU YÜZYILIN BÜTÜN
KOMŞU DEVLETLERİN-
DE OLDUĞU GİBİ İS-
LAVLARLA MACARLAR
ARASINDAKİ SINIR DA
BİRCOK KEZ İHLÂL
EDİLDİ. İSLAVLARI BATI-
YA DOĞRU İTEN NEDEN-
LERİN BASINDA KUZey-
DEN GELEN VİKİNG İS-
TİLAŞI İLE ORTA ASYA'-
DAN AVRUPA'YA DOĞRU
YAYILAN MACAR İSTİLA-
ŞI GELİYORDU.

İSLAVLARIN BATIYA YAP-
TIKLARI GÖÇ, İKİ KOL HALİNDE
GERÇEKLEŞTİ. POLONYALI-
LAR, ÇEKLER VE SLOVAK-
LARDAN OLUŞAN BİR KOL
ORTA AVRUPA TOPRAKLA-
RINI İSGAL EDERKEN,...

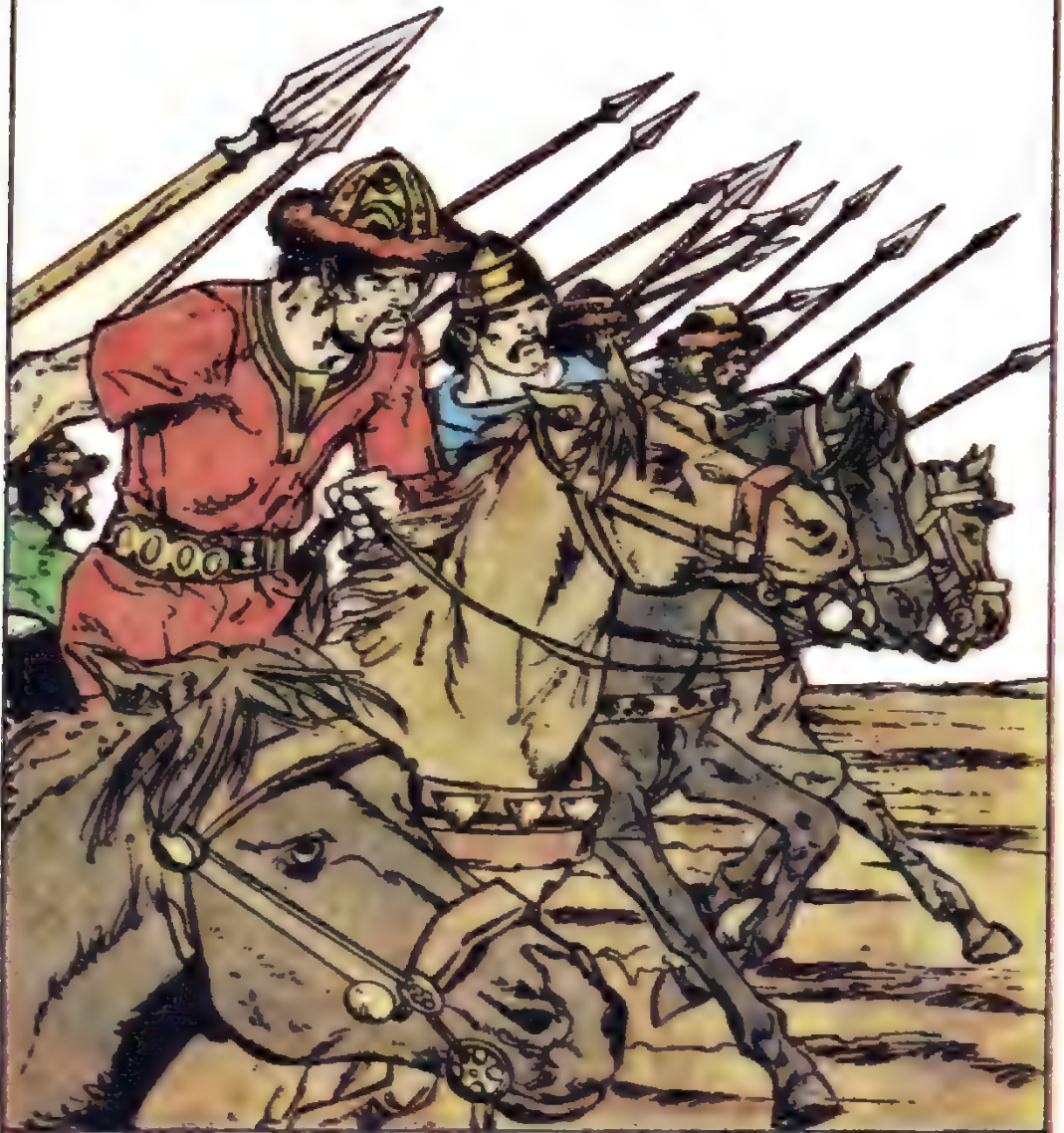
...SLOVENLER, KROATLAR,
SİRBLER VE BULGARLAR GÜ-
NEYE DOĞRU İLERLEYEREK
BALKANLAR'A YERLEŞTİLER. BUN-
LARDAN BULGARLAR İSLAV İRKINDAN
OLMAMALARINA RAĞMEN İSLAV-
LARIN BÜYÜK ÖLÇÜDE ETKİSİ
ALTINDAYDILAR.

İSLAVLARIN BİR BÖLÜMÜ İSE, DOĞUDA
KALMAYI TERCİH EDEREK BUGÜNKÜ
RUS HALKINI OLUŞTURDULAR. BÜTÜN
IX. YÜZYIL BOYUNCA GERMANYA'NIN
DOĞU SINIRI POLONYALILAR, ÇEKLER
VE SLOVAKLARIN TEHDİDİNE MARUZ
KALDI.

BİZANS'LA Mİ İLİŞKİLER İÇİNDE BULUNAN SLOVENLER, KROATLAR,
SİRBLER VE BULGARLAR ZAMANLA DOĞU ROMA İMPARATORLUĞU'-
NUN HÂKİMİYETİNİ BENİMSEDİLER.

AVRUPA IX. YÜZYIL SONUNDA YENİ BİR İSTİ-
LA DALGASI İLE SARSILDI. ATTILA KOMUTASIN-
DAKİ HUNLARIN DEVAMI OLAN MACARLAR TU-
NA BÖYÜNDÜ İLERLEYEREK...

...GERMANYA'YI İSGAL ETTİLER VE REN NEHRİNİ ASARAK AVRUPA'YI
BİR ANDA ATEŞE VE KANA BOĞDULAR. SİYASİ AÇIDAN ÇEŞİTLİ KRAL-
LIKLARA BÖLÜNÜMÜŞ DURUMDA OLAN AVRUPA BU ANI VE ŞİDDETLİ
SALDIRI KARŞISINDA TEK VÜCUT HALİNDE SAVUNMA YAPAMIYOR, AN-
CAK KISA SÜRELİ BAZI BAŞARILAR ELDE ETMEKLE YETİNYORDU.

AVRUPA SONUNDA ÇAREYİ, SAVLINMASIZ BÖLGE-
LERDE UÇ BEYLİKLERİ KURMADA BULDU. BEYLİĞİN
MERKEZİNİ DEREBEYİNİN SATOSU TESKİL ETMEK-
TEYDİ. ADI GEÇEN SATOLAR YÜKSEK DUVARLARLA
KORUNUR VE ÇEVRELERİNE SU DOLU GENİŞ HEN-
DEKLER KAZILIRDI.

HALK, SALDIRI ANINDA BERABERLERİN-
DE HAYVANLARI VE TEMEL İHTİYAÇ MADDE-
LERİ İLE BİRLİKTE BİRER SAĞLAM KALE
DURUMUNDA OLAN BU SATOLARA SİĞİNİR
VE DEREBEYİNİN KOMUTASINDA SAVLIN-
MAYA KATILIRDI.

DEREBEYLİK DÖNEMİNDE YÜRÜRLÜKTE OLAN
"FIEF" (TİMAR) SİSTEMİ, KRALIN SOYLU BİR KİMSEYE
TOPRAK BAĞISINDA BULUNMASINDAN DOĞDU. VASAL-
LIĞA KABUL TÖRENİ İKİ ŞEKİLDE YAPILIRDI: KUL OLMA,
BİY'AT (HOMMAGE) VE TOPRAKTAN YARARLANMA
HAKKINI ELDE ETME (BENEFİCE).

BİY'AT TÖRENİNDE VASAL (BÜYÜK DEV-
LETE BAĞIMLI), SENYÖRÜN (DEREBEYİ)
ÖNÜNDE DİZ ÇÖKER, İKİ ELİNİ BİRLEŞTİ-
RİP ONUN ELLERİ ARASINA KOYAR VE
YEMİN EDEREK KENDİSİNE BAĞLILIĞI-
NI BİLDİRİRDİ.

TOPRAKTAN YARARLANMA HAK-
KINI ELDE ETME TÖRENİNDE İSE,
BÜ KEZ SENYÖR KRALIN MUZU-
RLUNDA DİZ ÇÖKEREK BAĞIMLILI-
ĞINI İFADE EDERDİ.

BAZI DURUMLARDA ÇOK GENİŞ
TİMARLARA SAHİP OLAN SENYÖR-
LER BUNLARI SOYLULUKTA İKİNCİ
SIRAYI ALAN KİMESELER ARASINDA
PAY EDERLERDİ.

PIRAMİT BİÇİMİNDE YÜKSELEN
DEREBEYLİK TEŞKİLATININ EN BASINDA
KRAL BULUNUR, DAHA SONRA SIRASTIYLA
DÜKLER, MARKİLER, KONTLAR, BARONLAR
VE NİHAİYET SÖVALYELER GELİRDİ.

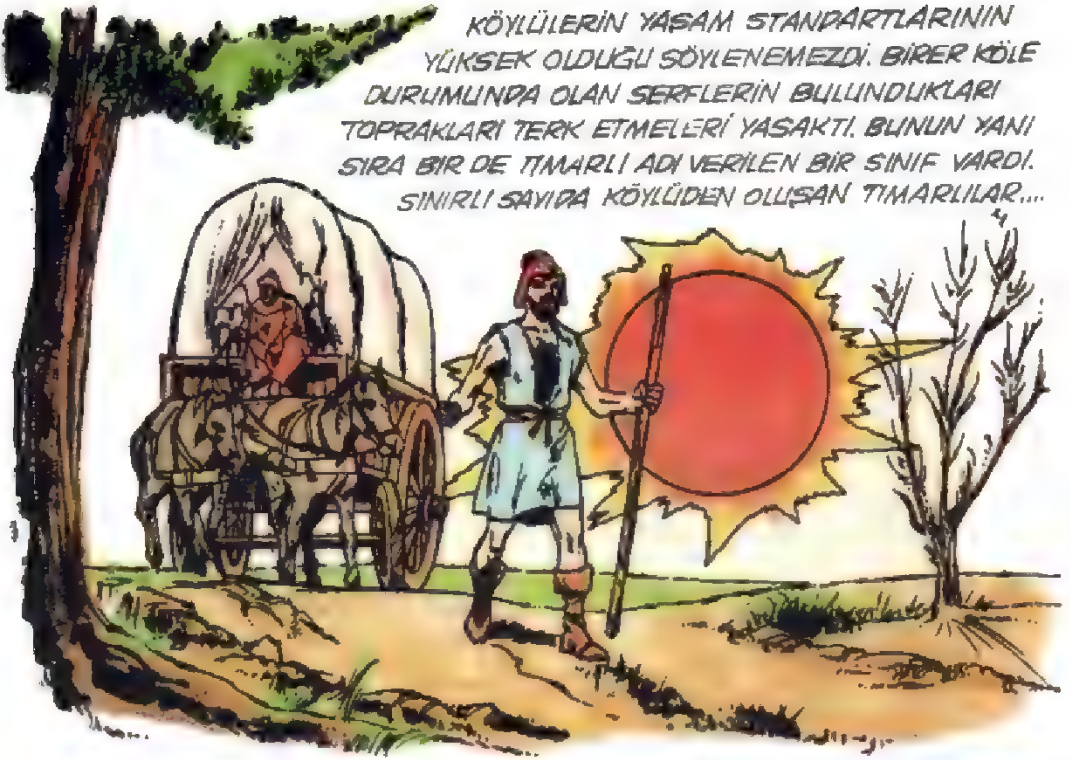
KRAL VASALLARINA
KARŞI ADİL DAVRAN-
MAK VE GEREKTİĞİN-
DE ONLARI KORUMAK
ZORUNDAYDI. GELE-
NEĞE GÖRE VASALIN
ÖLÜMÜ HALİNDE TI-
MARDAN DOĞAN NAK-
LAR, EN BÜYÜK ER-
KEK ÇOCUĞA KALIRDI.

ORTAÇAĞ SÜRESİNCE EKONOMİDE EL SANATLARI VE TİCARETİN YERİNİ, TARIM ALDI. TOPRAK, EN BÜYÜK ZENGİNLİK DEMEKTİ. BUNUN SONUÇLUNDA GENİŞ ARAZİLERE SAHİP DERE BEYLERİ TOPLUMDA BÜYÜK BİR ETKİNLİK KAZANMAYA BAŞLADILAR. TOPRAKLARININ BİR BÖLÜMÜNÜ KENDİ İHTİYAÇLARINA AYIRIRLAR, GERİ KALAN KISMINI PARSELLERE BÖLERLERDİ.

SOYLULARA AYRILAN KISMA "TENÜR" ÇİFTÇİ AİLELERİNE DAĞITILAN KISMA İSE "SANSIV" DENİRDİ. KÖYLÜLER BU TOPRAKLAR KARŞILIĞINDA VERGİ VERMEK, ÜCRETSİZ OLARAK SENYÖRE AİT TARIM ALANLARINDA VEYA YOL YA DA KALE YAPIMINDA ÇALIŞMAK, ÜRETTİKLERİ EKMEĞİN VE ŞARABIN BİR BÖLÜMÜNÜ SENYÖRE VERMEKLE YÜKÜMLÜNDÜLER.

KÖYLÜLERİN YASAM STANDARTLARININ
YÜKSEK OLDUĞU SÖYLENEMEZDİ. BİRER KÖLE
DURUMUNDA OLAN SERFLERİN BULUNDUKLARI
TOPRAKLARI TERK ETMELERİ YASAĞTI. BUNUN YANI
SIRA BİR DE TİMARLI ADI VERİLEN BİR SINIF VARDI.
SINIRLI SAYIDA KÖYLÜDEN OLUŞAN TİMARLILAR...

...BULUNDUKLARI YERİ TERK ETME HAKKINA
SAHIPTİLER. BUNA RAĞMEN, ÇOK SAYIDA Tİ-
MARLI, BU HAKLARINDAN FERAGAT EDEREK
BİR DEREBEYİNİN EMRİNE GİRMEYİ
TERCİH ETMEKTEYDİLER.

843'TE İMZALANAN VERDÜN
ANTLASMASI'NIN KRALLIK ALEYHİ-
NE BOZULMASINDAN SONRA, MER-
KEZİ İDARENİN ZAYIFLAMASINDAN
YARARLANAN DEREBEYLER TEKER
TEKER BAĞIMSIZLIKLARINI İLAN
ETMEYE BAŞLADILAR (889), AYNI
YIL İRİ CHARLES TAHTTAN
İNDİRİLDİ.

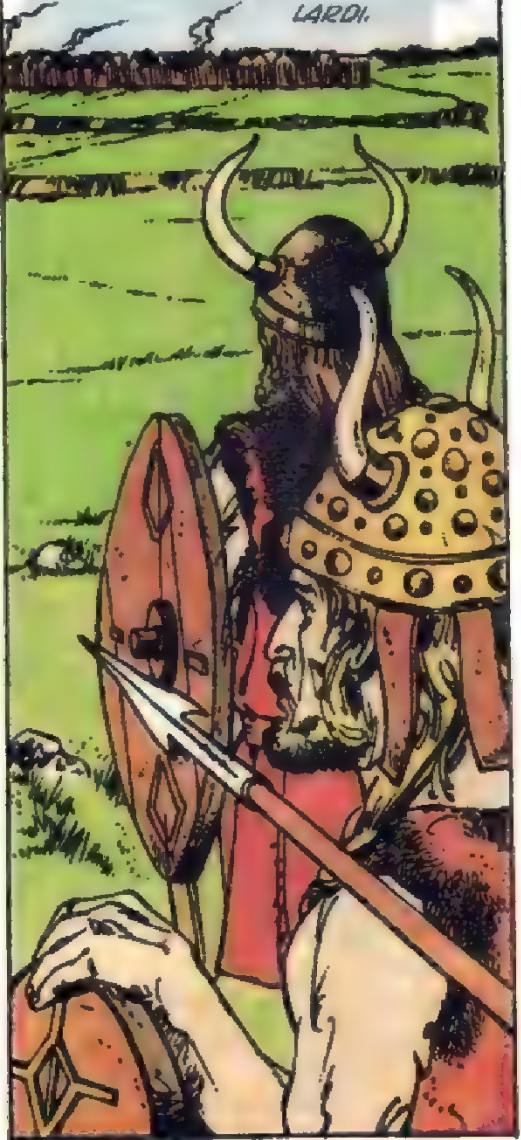

BÖYLECE KAROLENTJER HANEDANI DA
SON BULDU. FEDDAL YAPİYI GÜÇLENDİREN
SOYLULAR, DİŞ TEHLİKE İLE MÜCADELEYE
BAŞLADILAR. BUNLARIN BAŞINDA FRAN-
SA İLE BRİTANYA ADALARINI HEDEF
ALAN NORMANLAR (VİKİNGLER)
GELİYORDU.

BUNLARDAN DANİMARKALILAR
IX. YÜZYIL ORTALARINDA İRMAK
BOYLARINDA KOLONİLER KURMA-
YA BAŞLADILAR. BÖLGE BU TA-
RİHTEN SONRA NORMANDIYA
ADILYA ANILMAYA BAŞLANDI. DA-
HA SONRA VİKİNGLER, 885-886
YILLARINDA PARİS'i
ELLERİNE GEÇİRDİLER.

DANİMARKALILAR VE NORVEÇLİ-
LERDEN OLUSAN BİR BAŞKA KOL,
BRİTANYA ADALARINI İSTİLA ETME-
YE BAŞLADI. NORVEÇLİLER BİR TA-
RAFTAN ASIRLAR ÖNCE İRLANDA'YA
YERLEŞMİŞ OLAN KELTLERLE MÜCA-
DELE EDERKEN, DANİMARKALILAR-
LA DA SAVAŞMAK ZORUNDA KALUYOR-
LARDI.

KORKUSUZ BİRER DENİZCİ OLAN VİKİNGLER, 20-30 M. ENİNDEKİ OMURGASIZ TEKNELE- RİYLE UZUN YOLCULUKLARA ÇIKARAK, MÜSLÜ- MANLARIN ELİNDE BULUNAN İBERİK YARIMA- DASINA ULAŞTILAR. CEBELİTARIK BOĞAZI'N- DAN GEÇEREK...

... İSPANYA, FRANSA VE İTALYA KIYILARINI YAĞMALADILAR. BİR BÖLÜMÜ BUZULLAR ARASINDAKİ TEHLİKELİ YOLCU- LUKLARINA DEVAM EDEREK KUZEY ATLANTİK'E AÇILDI VE FEROE, İZLANDA, GRÖNLAND ADALARINI DOLAŞTI.

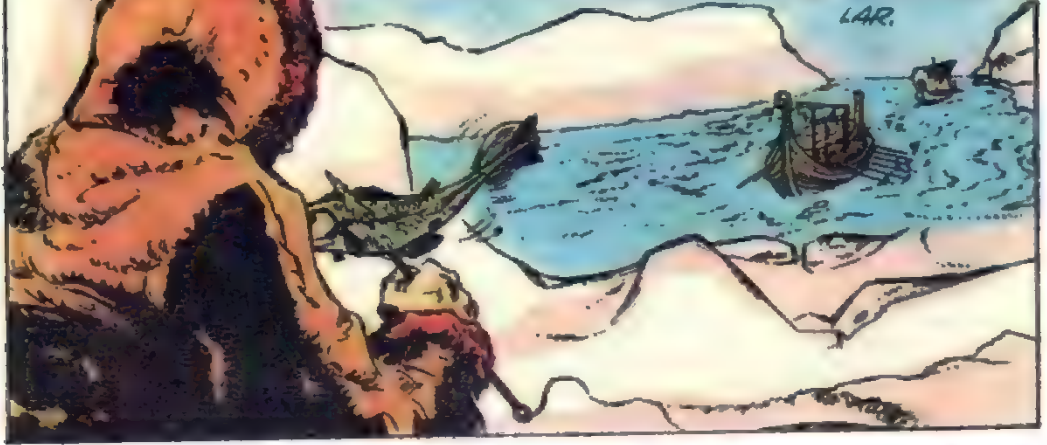
X. YÜZYILIN BAŞINDA
BÜTÜN NORMANDIYA'YI
EGEMENLİKLERİ ALTINA
ALAN VIKİNGLER, BÖL-
GENİN EN ÖNEMLİ YER-
LEŞİM MERKEZİ DURU-
MUNDA OLAN ROUEN
(RUEN)'İ FETİH ETTİLER.

BUNUN ÜZERİNE ONLARLA ANLAŞMAK
ZORUNDA KALAN FRANK KRALI III. CHAR-
LES ROUEN VE ÇEVRESİNİN YÖNETİMİ-
Nİ TİMAR ŞEKLİNDE VIKİNG SEFİ
ROLLON'A BIRAKTI VE KENDİSİNE DÜK
LUNYANI VEREREK KIZIYLA EVLEN-
DİRDİ (911). BÖYLECE VASAL DURU-
MUNA GİREN ROLLON, NORMANDI-
YA'YI İSTİLAÇILARDAN KORUMAYI
ÜSTLENDİ VE HİKRİSTİYAN OLDU.

İNGİLTERE'DE KARAYA ÇIKAN VİKİNGLER, BRİTANYA ADALARININ ANGLO-SAKSON ASILLI EN GÜÇLÜ KRALLIĞI DURLUMUNDA OLAN WESSEX (VESSEKS) HÜKÜMDARI BÜYÜK ALFRED (871-899) TARAFINDAN DURDURULDULAR. BİRER VİKİNG KOLONİSİ HALİNE GELEN İZLANDA VE GRÖNLAND'DAN DENİZE AÇILAN GEMİLER KUZAY AMERİKA'DA LABRADOR YARIMADASINA ULAŞTILAR.

BU ARADA SÜEDLER DE GERMANYA VE RUSYA İÇLERİNDE İLEYLEYEREK GÜNEY-DOĞU AVRUPA'YI İSTİLA ETTİLER.

SÜEDLER TARAFINDAN BALTİK DENİZİ'Nİ KARADE-
NİZ VE HAZAR DENİZİ'NE BAĞLAYAN TİCARET YOLU
ÜZERİNDE NOVGOROD, BOLGAR, SMOLENSK VE KIEV
GİBİ ŞEHİRLER KURULDU. ULASIM GENELLİKLE NEHİR-
LER ARACILIĞIYLA YAPILDIĞINDAN, GEMİLER BİR NEHİR-
DEN DİĞERİNE KÜTÜKLER ÜZERİNDE ÇEKİLEREK
TASINIRDI.

VIKİNGLERLE BİZANSILAR VE ASYA KÖKENLİ MÜS-
LÜMANLAR ARASINDA TİCARET SAYESİNDE SIKI İLİŞKİ-
LER DOĞDU. VIKİNGLER ONLARDAN DERİ KARŞILIĞINDA
İPEK, YÜNLÜ VE PAMUKLU KUMAŞ KARŞILIĞINDA KÖLE,
BALMUMU VE BAL KARŞILIĞINDA BAHARAT SATIN
ALIRLARDI.

SÜEDLERİN DOĞU AVRUPA'DA
KURMUŞ OLDUKLARI KRALLIĞIN
MERKEZİ KİEV ŞEHRİYDİ. X.YÜZYIL
SONUNDA SÜED PRENSİ VLADİMİR
LADOGA'DAN KARADENİZE'YE UZA-
NAN GENİŞ TOPRAKLARIN TEK

HÂKİMİ
OLUR-
MUNDAYDI.

VLADİMİR BİZANS İMPARATORLUĞU'NUN DA ETKİSİYLE ORTODOKS-
LUĞU KABUL ETTİ VE BÖYLECE BÜYÜK RUS İMPARATORLUĞU'NUN
TEMELLERİ ATILMIŞ OLDU.

BU DÖNEMDE GERMANYA DÖRT GRAN-
DÜKALİĞA AYRILMIŞ DÜRLÜMDAYDI: SLAB,
BAVIERA, FRANKONI VE LOREN. KRAL
GERMEN ASILLI SOYLULAR ARASINDAN SE-
ÇİLİRDİ. 918'DEN İTİBAREN ARKA ARKAYA
SEÇİLEN DÖRT KRAL DA SAKSONYA HANE-
DANINA MENSUPTU. BUNLARDAN BİRİ OLAN
BÜYÜK OTTO, SALTANATI SÜRESİNCE (936-
973) İSLAVLAR VE MACARLARLA ÇARPIŞ-
MAK ZORUNDA KALDI.

DAHA SONRA MERKEZİ İDAREYİ GÜÇLE-
TİRMEK AMACIYLA, DÖRT GRANDÜKALIKIN
DA KRALA BAĞLILIK YEMİNİ ETMELERİ SAĞ-
LANDI. KRAL KATOLİK KİLİSESİNE YENİ
TOPRAKLAR BAĞIŞLAYARAK KİLİSE İLE
SOYLULAR ARASINDA BİR DENGE OLUŞ-
TURDU...

... 955'TE MACARLARA KARŞI
BÜYÜK BİR ZAFER ELDE EDEREK
(LESFELD SAVAĞI) ONLARIN AV-
RUPA İÇLERİNDE İLERLEMELERİNE
BİR SON VERDİ. PAPA'NIN KENDİ-
SİNDEN YARDIM İSTEMESİ ÜZE-
RİNE İÇ KARISIKLIKLAR NEDENİY-
LE BİR HAYLİ YIPRANMIŞ OLAN
LOMBARDİYA'YI KENDİ TOPRAK-
LARINA KATTI.

962 YILINDA MUZAFFER BİR EDAY-
LA ROMA'YA GİREREK PAPA XII. JOHAN-
NES (YOHANNES)'İN ELİNDEN TAÇ GİY-
Dİ VE ROMA-GERMEN İMPARATORLU
İLAN EDİLDİ. BÖYLELİKLE TİPKİ 150 SE-
NE ÖNCE SARLMAN'IN GERÇEKLES-
TİRDİĞİ GİBİ OTTO DA KUTSAL ROMA-
GERMEN İMPARATORLUĞU'NU YENİ-
DEN DİRİLTİMİŞ OLIYORDU

FRANSA'DA V. LOUIS (LUI)'NİN ÖLÜMÜYLE
BİRLİKTE KAROLENTLER HANEDANI SON BULDI.
YERİNE DÜK HUGUE CAPET (HÜG KAPE) GEÇTİ.
BU ARADA DANI MARKALILARIN İNGİLTERE'YE
YAPTIĞI AKINLAR DEVAM ETMEKTEYDİ...

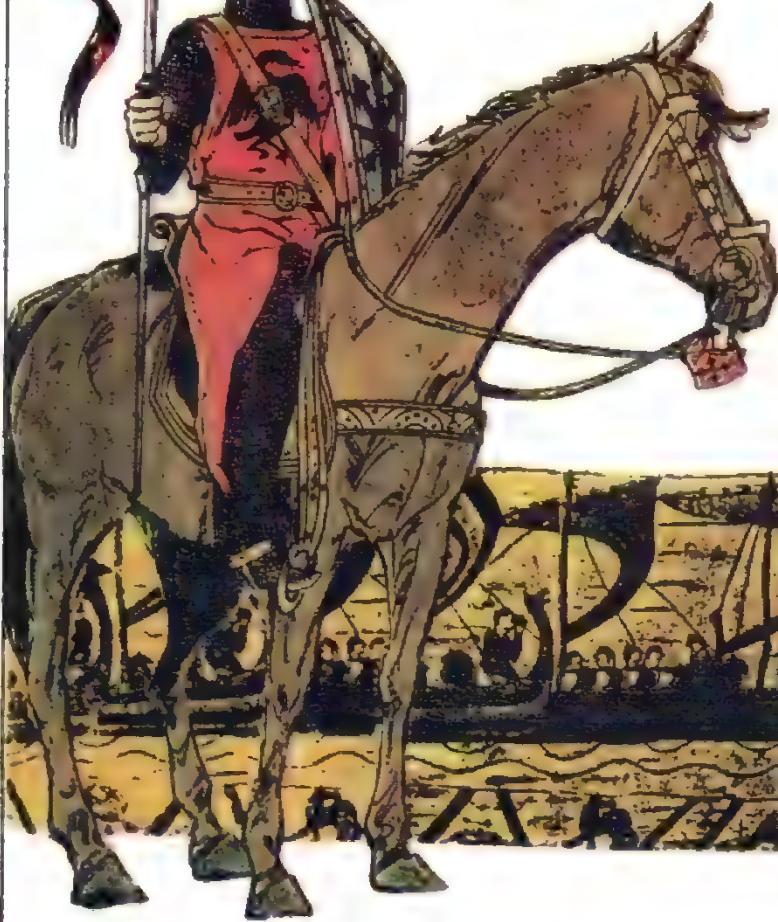
... SAKSONLAR TOPRAKLARINI SAVUNMAK AMACIYLA İSKANDİNAV-
YALILARLA BİR İTTİFAK KURDULAR. ANCAK KURULAN İTTİFAK SONUC-
SUZ KALDI. DANI MARKA VE NORVEÇ KRALI KNUD, 1016'DA İNGİLTE-
RE'Yİ DE KRALLIĞINA KATARAK BAŞKENTİ LONDRA'YA TAŞIDI.

PAPALIK İLKAMINI İMPARATORLARIN DENETİMİNDEN KURTARMAK AMAÇLI TOPLANAN KİLİGE YÜKSEK KURULU, BİR DİZİ REFORM TASARISI HAZIRLAYARAK BAĞIMSIZ BİR ROMA KİLİSESİNİN KURULMASINA KARAR VERDİ.

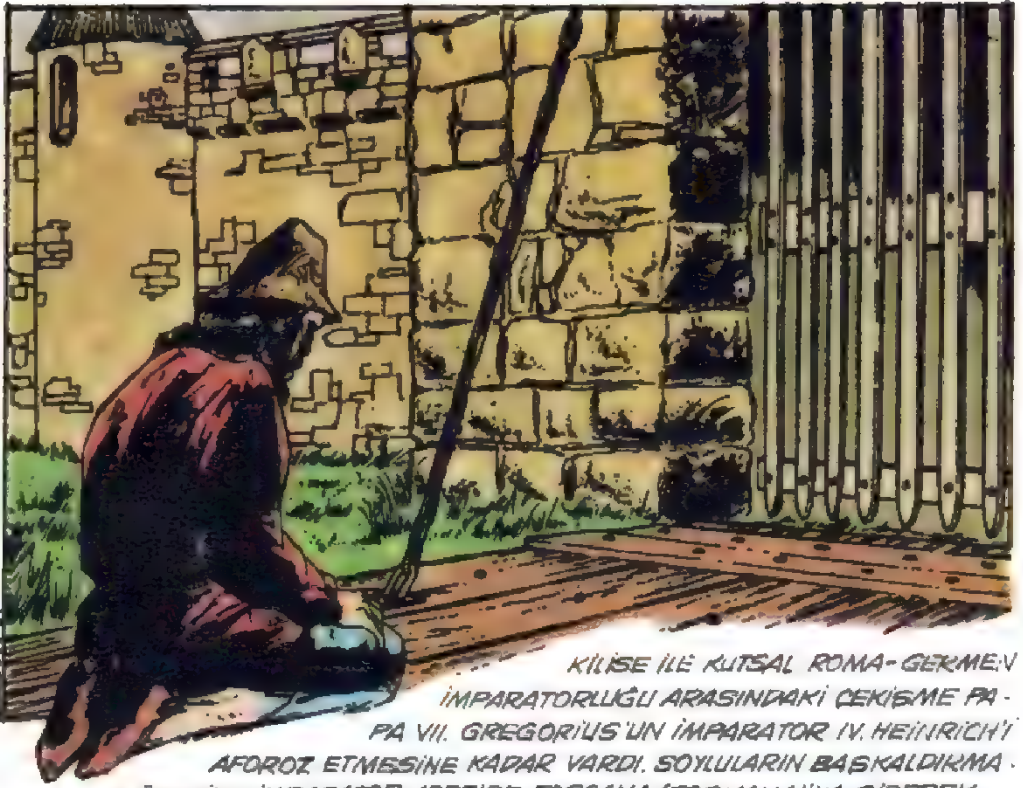

BUNA GÖRE PAPA'NIN SEÇİLMESİ KONUSUNDAKİ YETKİ İMPARATORLARDAN ALINARAK PİSKOPOSLARA VERİLİYORDU. BUNA KARŞI ÇIKAN İMPARATOR IV. HEINRICH (HAYNRİH) ALAMAN PİSKOPOSLARINDAN OLUŞAN BİRSİNOD MECLİSİ TOPLAYARAK PAPA VII. GREGORİUS'UN GÖREVDEN ALINMASINA KARAR VERDİ (1076).

KNÜD'ÜN 1035'TE ÖLMESİ ÜZERİNE DANI-
MARKALI KOMUTANLARIN ÇOĞU HIRİSTİYANLIĞI
KABUL EDEREK SAKSONYA HANEDANININ İDA-
RESİNE GİRDİLER. ANCAK NORMANDİYA DÜKÜ
GUİLLAUME (GİYOM) 1066'DA İNGİLTERE'Yİ
İSGÂL EDEREK ADADA FRANKO-NORMAND
HANEDANINI KURDI.

ANGLO-SAKSON SOYLULARINA AİT TİMAR ARAZİLERİNİ
KENDİ KOMUTANLARI ARASINDA PAY EDEREK, HER KONTLUĞA
BİR TEMSİLCİ ATADI.

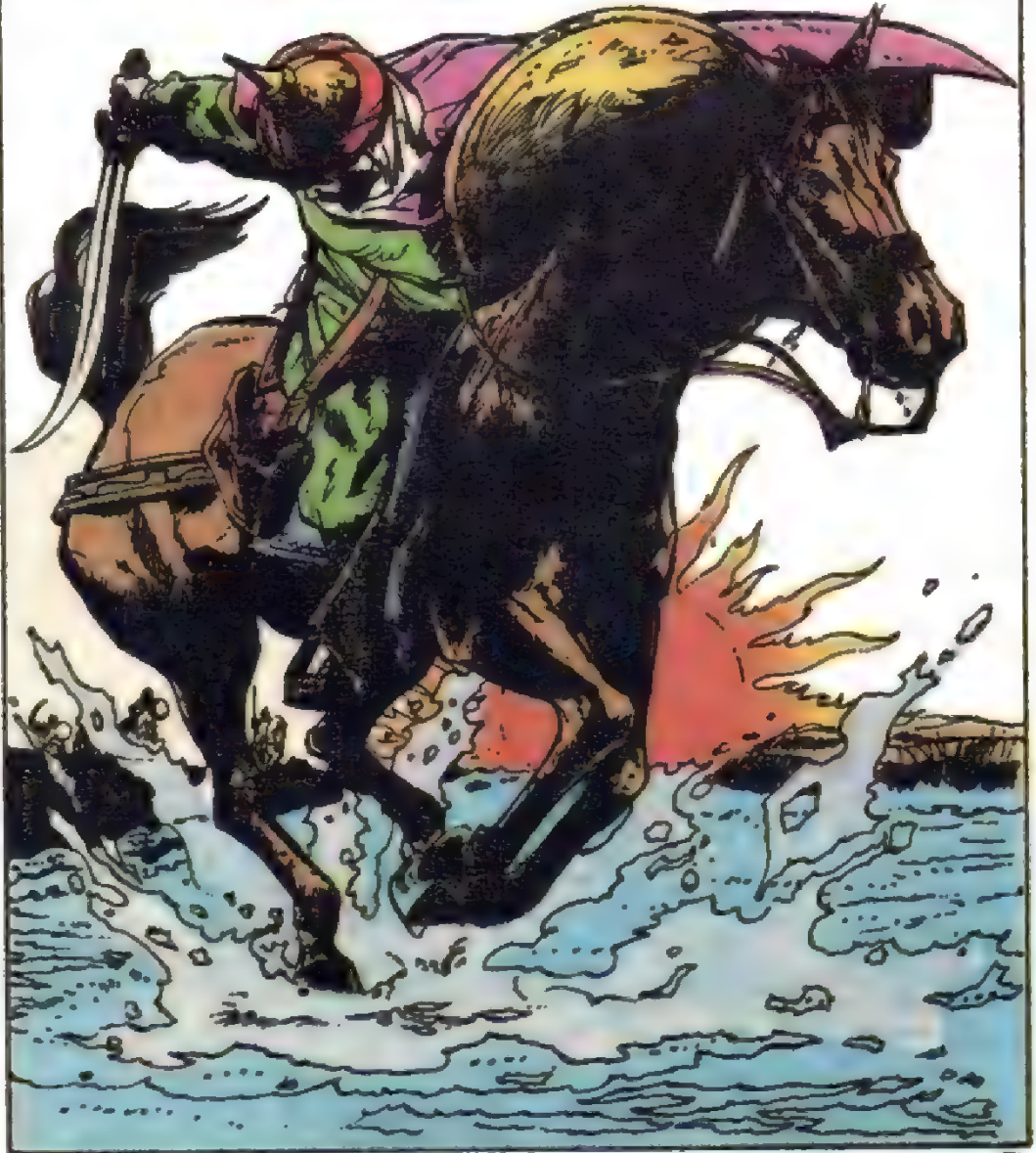

KİLİSE İLE KUTSAL ROMA-GERMEN
İMPARATORLUĞU ARASINDAKİ ÇEKİŞME PA-
PA VII. GREGORIUS'UN İMPARATOR IV. HEINRICH'I
AFOROZ ETMESİNE KADAR VARDI. SOYLULARIN BASKALDIKMA-
SI ÜZERİNE İMPARATOR 1077'DE TOSCANA (TOSKANA)'YA GİDEREK....

...CANOSSA (KANOSA) SATOSUNUN KAPI-
SINDA ÜÇ GÜN AÇ SUSUZ AFFEDİLMİYİ BEK-
LEDİ. SONUNDA AFOROZ KARARI KALDIRIL-
DI VE İMPARATOR YENİDEN ESKİ GÜCÜNE
KAVUŞTU. ANCAK ÇEKİŞMENİN BÜTÜNÜYLE
SONA ERDİĞİ SÖYLENEMEZDİ.

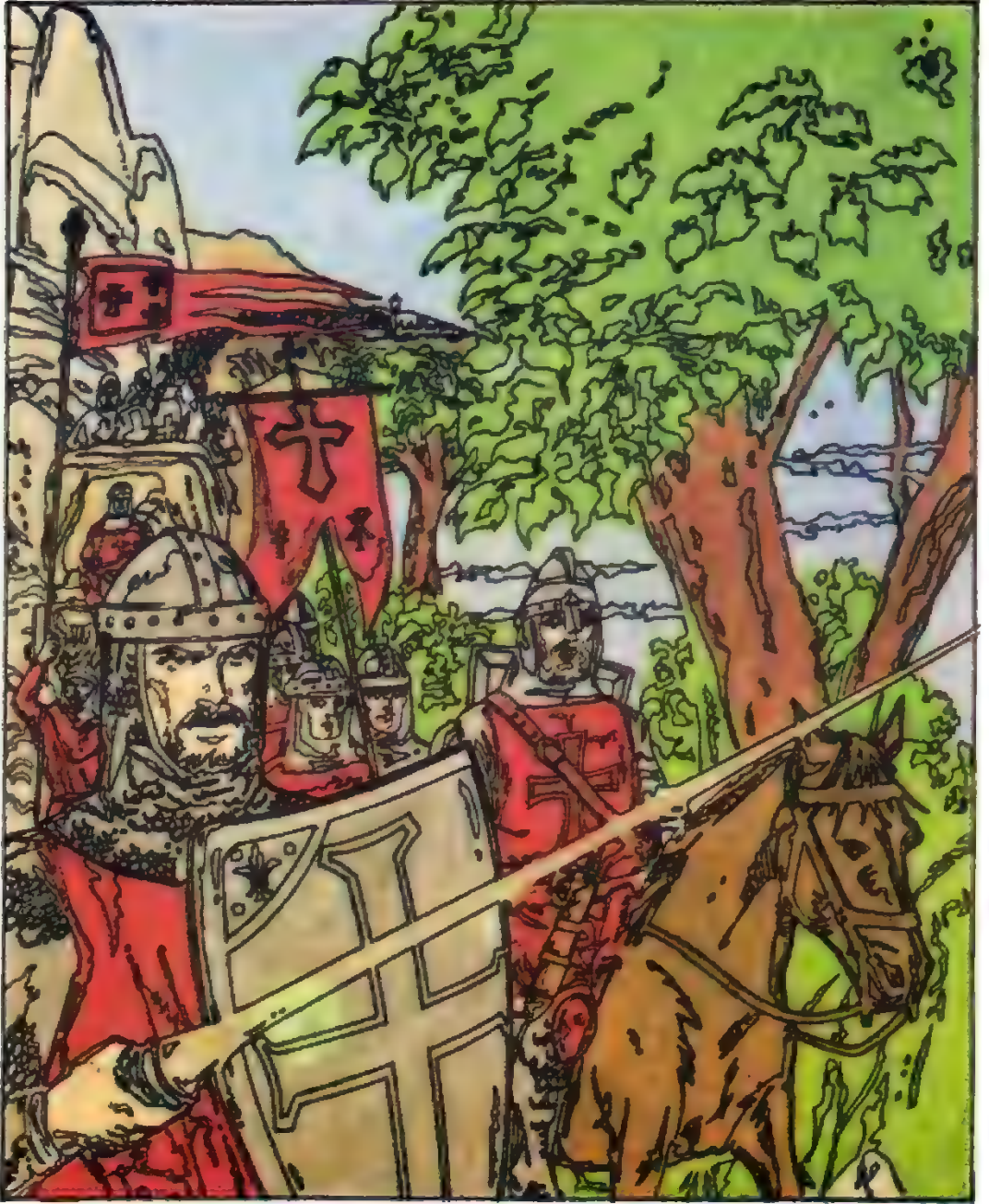
BU DÖNEMDE İSPANYA YARIMADASI ASTURIA, NAVARRA, ARAGON KRALLIKLARI VE BARCELONA DÜKALIĞI DIŞINDA ARAPLARIN EGEMENLİĞİNDEYDİ. IX. YÜZYILDA BAŞLAYAN KARSİ MÜCADELE SONUNDA MAĞRİPLİLERİN ELİNDE BULUNAN TOPRAKLAR GERİ ALINDI VE BURADA LEON KRALLIĞI KURULDU. MAĞRİPLİLER X. YÜZYILDA, BAŞLARINDA ÜNLÜ KUMANDANLARI EL-MANSUR OLDUĞU HALDE BARCELONA VE SAINT-JACQUES-DE-COMPOSTELLE (SEN JAK DÖ KOMPOSTEL) KENTİNİ ELE GEÇİRDİLER.

ARAPLAR ELDE ETTİKLERİ BU BAŞARIYI İÇ ÇEKİŞMELER NEDEN YLE
UZUN SÜRE DEVAM ETTİREMEDİLER. KORTUBA HALİFESİNİN 1031'DE ÖLÜ-
MÜYLE İSPANYA'DAKİ GÜÇLERİ BÜSBÜTÜN ZAYIFLADI. KASTİLYA, FRANK-

LARIN VE NORMANLARIN DA YARDIMIYLA ARAPLARI GERİ PÜSKÜRTEREK
BAĞIMSIZLIĞINI İLÂN ETTİ VE LEON KRALLIĞI'NDAN
AYRI YENİ BİR
KRALLUK KURDU.

UZUN YILLAR ÇEŞİTLİ İSTİLALARA UĞRAMIŞ OLAN AVRUPA, XI. YÜZYILIN SONUNDA YENİDEN ATAĞA KALKTI. FEODAL SİSTEMİN YAPISINDA BELİRGİN DEĞİŞİKLİKLERİN MEYDANA GELDİĞİ BU DÖNEMİN EN ÖNEMLİ OLAYI HAÇLI SEFERLERİYDİ. KUTSAL YERLERİ MÜSLÜMANLARDAN GERİ ALMAK AMACIYLA BAŞLATILMIŞ OLAN HAÇLI SEFERLERİ İLK BÜYÜK BASARIYI, İSPANYA'NIN GERİ ALINMASIYLA ELDE ETMİŞ OLUYORDU.

HAÇLI SEFERLERİ EKONOMİNİN SA-
DECE TARIMA DAYALI OLDUĞU VE BÜ-
TÜN TİCARİ FAALİYETİN ARAPLARLA BI-
ZANS İMPARATORLUĞU'NUN TEKE-
LİNDE BULUNDUĞU BİR ORTAMDA
GERÇEKLEŞTİ.

TOPRAKLARIN BÜYÜK BİR KİSMİ
ORMANLARLA KAPLIYDI. Hİ-
RALARDA AVLANABİLME
HAKKI, SADECE SENYÖRE
AİTTİ. ORMANLAR AYNI
ZAMANDA KAÇAKLAR,
SUÇLULAR VE İSTİLAÇI
KAVİMLER İÇİN MÜKEM-
MEL BİRER BARINAK
DURUMUNDAYDILAR.

KÖTÜ BESLENEN, YORUCU BİR ÇALIŞMA TEMPOSU İÇİNDE OLAN VE HİÇBİR MAL VE CAN GÜVENLİĞİ BULUNMAYAN SERFLER, ZAMAN ZAMAN DEREBEYLERİNE BASKALDIRARAK ÇETELER OLUŞTURURLAR VE ORMANLARDA YASAMAYA BAŞLARLARDI. BU DURUM XI. YÜZYILA KADAR SIK SIK TEKRARLANDI. BU YÜZYILDA İSTİLALARIN SON BULMASI VE EKONOMİDE GÖRÜLEN CANLANMA...

...İÇTE ÖNEMLİ BAZI SOSYAL VE SİYASİ DEĞİŞİKLİKLERE, DİSTA İSE FEOĐAL AVRUPA'NIN HİRİSTİYAN LİNSURLUNUN YAYILMASINA YOL AÇTI.

KAYDEDİLEN TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN BAŞINDA SULAMA VE ENERJİ ALANINDA AKARSULARDAN YARARLANMA GEÇİYORDU. İNŞAN EMƏĐİNİN YERİNİ HİDROLİK ENERJİ ALDI. ESKİDEN OMUZ BASLARINA BAĐLANAN BOYUNDURUKLA İDARE EDİLEN KOSUM HAYVANLARI, BOYNUZLARINA GEÇİRİLEN....

...SAGLAM TASMALARLA İDARE EDİLMEME BASLANDI. ATLAR NALLANARAK UZUN YOLA DAYANIKLI HALE GETİRİLDİ. İLKEL SABANIN YERİNİ ASİMETRİK SABAN ALDI.

BUNUN SONUCUNDA HER
TÜRLÜ TOPRAGIN İŞLENMESİ
MÜMKÜN HALE GELDİ. MEVSİ-
MİNE GÖRE EKİLEN TOHUM, KÖ-
TÜ MAHSÜL ELDE ETME TEHLİ-
KESİNİ ORTADAN KALDIRDI. AR-
TIK BİR YILDA İKİ ÜRÜN ALINA
BİLİYOR, BAKLAGİLLER VE HAY-
VAN YEMİ DE EKİLEBİ-
LİYORDU.

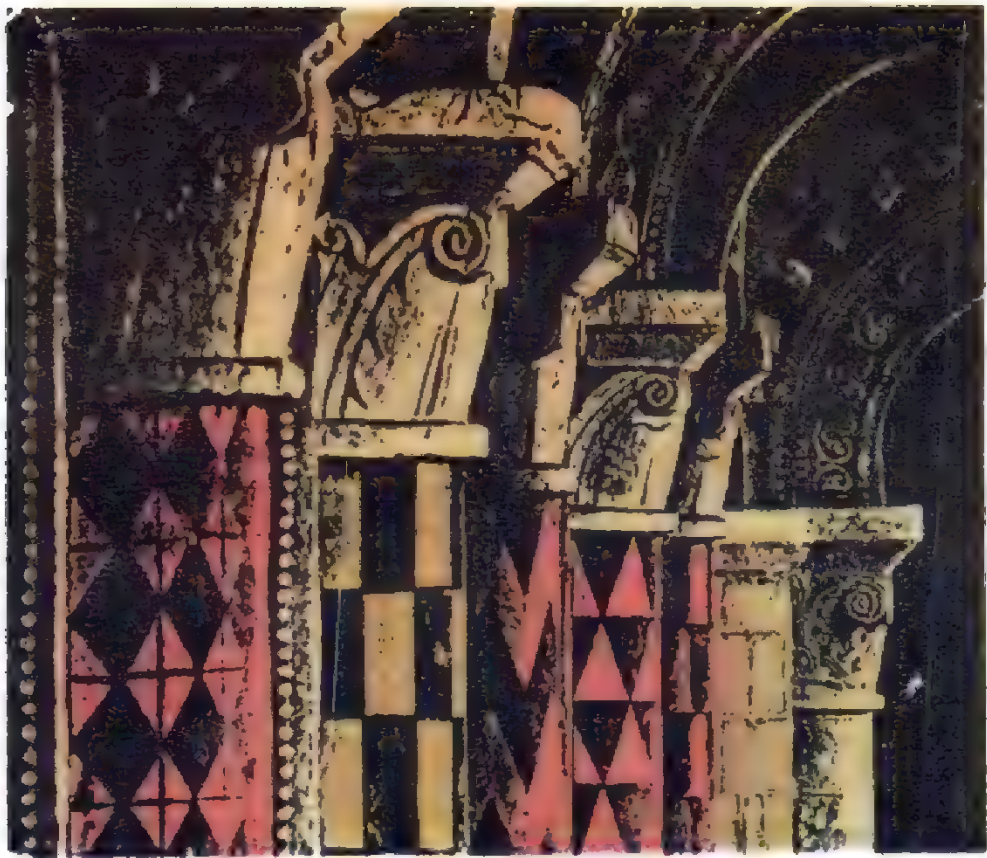
İYİ BİR ÜRÜNLE BİRLİKTE BES-
LENME YETERSİZLİĞİNDEN KAY-
NAKLANAN SORUNLAR DA ORTA-
DAN KALKTI. 1050 YILINDA 46 MİL-
YON OLAN AVRUPA NÜFUSU, XIII.
YÜZYIL SONUNDA 73 MİLYONA
ULAŞTI,

NÜFUSUN ARTMASI ŞEHİR YAŞAMINA
BİR CANLILIK GETİRDİ. BUNUN SONUCUN-
DA EL SANATLARI VE TİCARET ARTTI.
ŞEHİRLER GELİŞTİ, YENİ YERLEŞİM
MERKEZLERİ KURULDU.

ORMANLARDAN TARIM ALANLARINDA
YARARLANMAYA BAŞLANDI. BATAKLIKLAR
KURULTULARAK KIYILAR DOLDURULDU.
YAPILARDA AHŞAP MALZEMENİN YERİNİ
TAŞ ALDI.

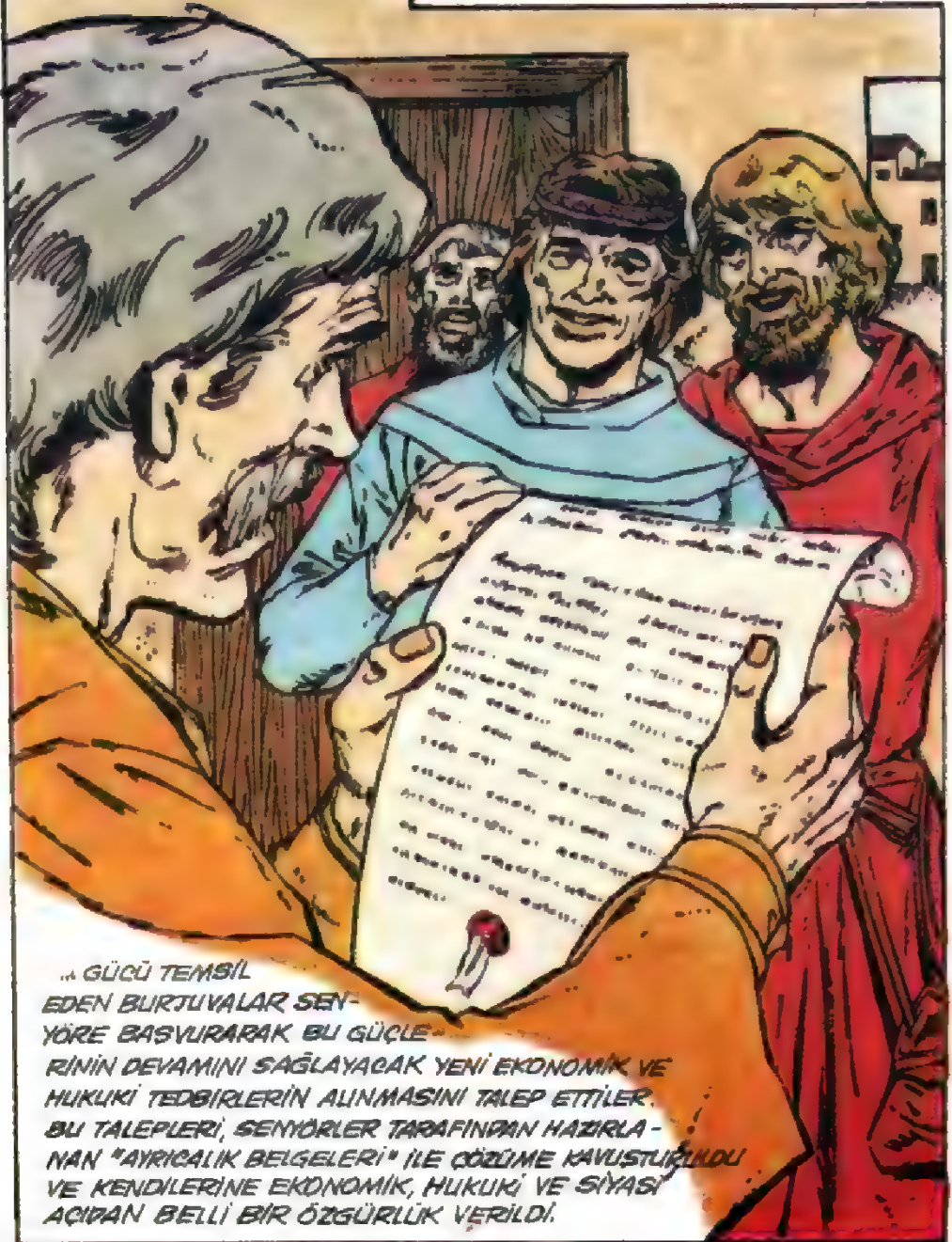
MİMARİYE "ROMAN" TARZININ HÂKİM OLDUĞU BU DÖNEMDE,
YARIM DAİRE BİÇİMİNDE KEMERLERİN VE TAŞ TONOZLARIN

KULLANILDIĞI
SAĞLAM YAPILAR
İNŞA EDİLDİ.

İTALYA VE GÜ-
NEY FRANSA'DA
ORTAYA ÇIKAN
BU YENİ YAPI TARZI
ZAMANLA BÜTÜN
HİRİSTİYAN AVRU-
PA'SINI ETKİLEDİ.
KİLİSELER BİZANS'
TA OLDUĞU GİBİ
FRESKLERLE SÜS-
LENDİ..

EKONOMİK GELİŞMEYE PARALEL OLARAK TİCCAR VE ZANAATKÂRLARIN OLUSAN YENİ BİR BURJUVA SINIFI DOĞDU (BUR, SEHİR ANLAMINDADIR). EKONOMİK VE SOSYAL AÇIDAN ÖNEMLİ BİR...

... GÜCÜ TEMSİL
EDEN BURJUVALAR SEY-
YÖRE BASVURARAK BU GÜÇLE-
RİNİN DEVAMINI SAĞLAYACAK YENİ EKONOMİK VE
HUKUKİ TEDBİRLERİN ALINMASINI TALEP ETTİLER.
BU TALEPLERİ, SENYÖRLER TARAFINDAN HAZIRLA-
NAN "AYRICALIK BELGELERİ" İLE ÇÖZÜME KAVUSTURULDU
VE KENDİLERİNE EKONOMİK, HUKUKİ VE SİYASİ
AÇIDAN BELLİ BİR ÖZGÜRLÜK VERİLDİ.

ANCAK BURJUVALARIN BU TALEPLERİNİN HER ZAMAN BARİŞÇI
YOLLARDAN ÇÖZÜME KAVUSTURULDUĞU SÖYLENEMEZOİ. NİTEKİM
İSTEKLERİ ROMA-GERMEN İMPARATORU I. FREDERİK BARBAROS
(1152-1190) TARAFINDAN TEDKİYLE KARŞILANAN LOMBARDLAR
SAVAŞMAK ZORUNDA KALMIŞLAR VE KRALIN ORDUSUNU LEGNA-
NO'DA YENİLGİYE UGRAT-
MIŞLARDI (1176).

KUTSAL ROMA-GERMEN TAHTINI ELİNDE
BULUNDURAN HOHENSTALFEN (HOHİNŞTAFİN)
HANEDANINDAN OLAN FREDERİK, SALTANATI
SÜRESİNCE PAPA'LIKLA MÜCADELE ETTİ.

ZAMANLA BUNLARA KRALLIKLAR ARASINDA ÇIKAN ÇATIŞMALAR DA EKLENDİ. GÜÇLÜ SENYÖRLERİN KURMUŞ OLDUĞU YENİ YENİ HANEDANLAR VASALLIK REJİMİNİ KIRARAK FEODAL ÇATIŞMALARI, DEVLETLERARASI ÇATIŞMALARA DÖNÜŞTÜRDÜLER.

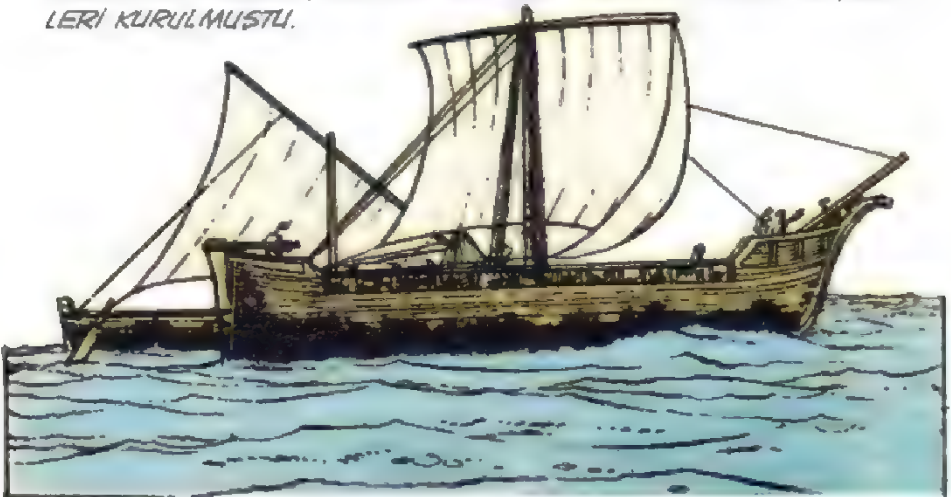

BİR HANEDANLARDAN BİRİ
ANJOU (ANJULI) KONTU II. HENRY
PLANTAGANET TARAFINDAN
KURULMUŞTU. VII. LOUIS (LUI) YE
BASKALDIRAN KONT, 1154' TE
İNGİLTERE TAKTINA GEÇEREK
KİLİSE VE FRANK KRALLIĞI
İLE UZUN BİR MÜCADELE DÖ-
NEMİNİ BAŞLATTI.

BU ARADA HIRİSTİYANLIK
AVRUPA'DA HIZLA GENİŞLEMETE
DEVAM EDİYORDU. DOĞUDA ÇOK -
TANRİCİLİĞİ BENİMSEMEŞ OLAN
İSLAVLAR, GERMENLER ARASINDA
ERİYEREK YOK OLMUŞLAR...

... KÜZEYDE İNGİLİZ VE FLAMAN TÛCCARLAR GERMENLERLE
TİCARİ BİR REKABETE GİRMİŞLERDİ. İSPANYA'DA İSE NORMANLAR,
FRANSIZLAR VE PAPALIK DESTEĞİNDEKİ HIRİSTİYAN KRALLIKLAR TA -
RAFINDAN BASLATILAN FETİH HAREKETLERİ BASARIYLA SONUÇLANMIŞ,
AKDENİZ'DE VENEĞİK, CENOVA, PİZA GİBİ İTALYAN TİCARET MERKEZ -
LERİ KURULMUŞTU.

BU ARADA XI. YÜZYILDA ARAP HALİ-
FELERİNİN YETKİLERİNİ DİNLE SINIRLA-
YAN SELÇUKLULAR ORTA ASYA'DAN
ANADOLU İÇLERİNE DOĞRU AKINLA-
RA BAŞLADILAR. BİZANS'IN ANA-
DOLU'DAKİ EGEMENLİĞİNE
BİR SON VEREREK...

... AVRUPA'YI TEHDİT EDEN BİR
GÜÇ HALİNE GELDİLER. HAC YOLU
NUN TÜRKLERİN DENETİMİNE
GİRMESİ ÜZERİNE HİRİSTİYAN
AVRUPA TELASA DÜSTÜ VE...

... KUTSAL
TOPRAKLARI
GERİ ALMAK
AMACIYLA
SEFER HAZIR-
LIKLARINA
BAŞLANDI.

FİLİSTİNİ MÜSLÜMANLAR-
DAN GERİ ALMA FIKRI DAHA
XI. YÜZYIL ORTALARINDA PA-
PA VII. GREGORIUS TARAFIN-
DAN ORTAYA ATILMIŞ, ANCAK
ROMA İLE KUTSAL ROMA-
GERMEN İMPARATORLUĞU
ARASINDAKİ ÇEKİŞME NEDE-
NİYLE DAHA İLERİ...

...BİR TARİHE BIRAKILMIŞTI.
1095'TE FRANSA'DA, CLERMONT (KLER-
MON)'DA TOPLANAN KONSİL SIRASINDA
PAPA II. URBANUS HIRİSTİYANLARDAN
ARALARINDAKİ ÇEKİŞMELERE BİR SON
VERMELERİNİ VE KUDÜŞ'ÜN FETHİ İÇİN
YOLA ÇIKMALARINI İSTEDİ.

KESİŞ PIERRE L'ERMITE (PIYER LERMIT), BERABERİNDE KASABA KASABA DOLAŞARAK TOPLADIĞI 50.000 KİŞİ OLDUĞU HALDE 1096 YILININ ORTALARINDA...

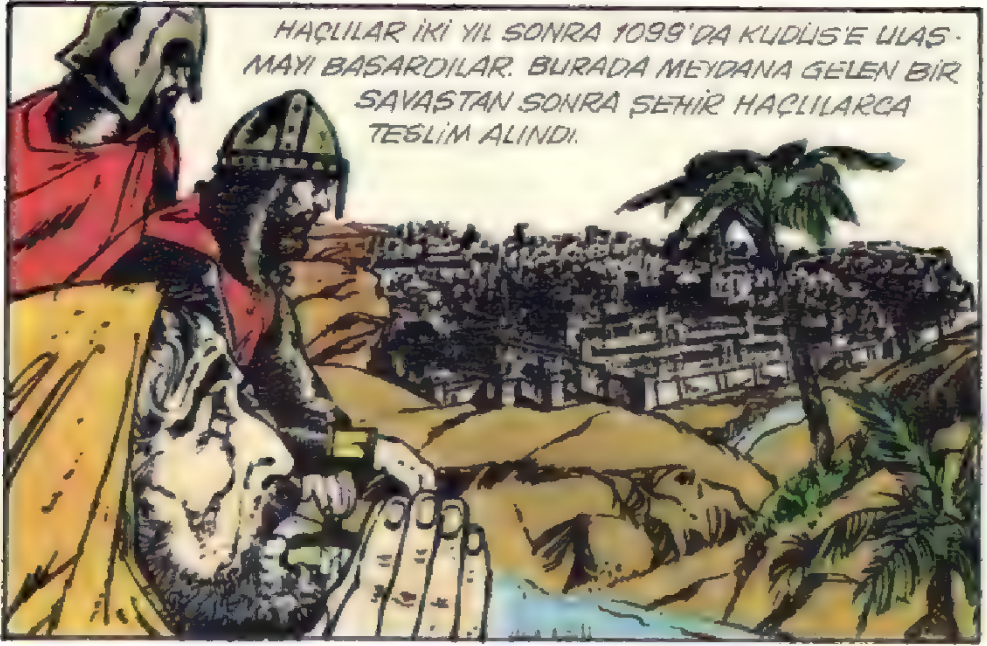
...BİZANS İMPARATORLUĞU'NUN BAŞKENTİ VE ORTODOKS KİLİSESİNİN (1054'TE ROMA'DAN AYRILAN) MERKEZİ KONSTANTİNÖPOLİS (İSTANBUL)'E VARDI. HALK, ÜSTÜ BAŞI PİRAN, AÇLIK VE YORGUNLUKTAN BİTAP DÜŞMÜŞ BÜ HEYECANLI KALABALIĞI SASKINLIK VE KUŞKUDOLU GÖZLERLE İZLİYORDU. BÜ DÜZENSİZ VE GEREKLİ TEÇHİZATTAN YOKSUN KALABALIĞIN SELÇUKLULARA KARŞI ZAFER ELDE ETMESİNDEN UMUTSİZ OLAN İMPARATOR I. ALEKSİOS, KENDİLERİNE GEREKEN YARDIMIN YAPILMASINI EMRETTİ.

ANCAK HAÇILAR NİKAİA'DA (İZNİK) SELÇUKLULAR
KARŞISINDA BÜYÜK BİR YENİLGİYE UĞRADILAR
VE İÇLERİNDEN PEK AZI İSTANBUL'A GERİ
DÖNEBİLDİ.

BUNUN ÜZERİNE DÜZENLİ BİR ORDU HALİNDE YENİDEN TEŞKİ-
LATLANAN HAÇILAR, YANLARINDA PAPALIK TEMSİLCİSİ PİSKOPOS
ADHEMAR DE MONTEİL (ADEMAR DÖ MONTEY) OLDUĞU HALDE
1097'DE ANADOLU'YA AYAK BASTILAR. NİKAİA, DORYLEİON (ESKİ-
ŞEHİR ÇIVARI) VE ANTİOKHEİA'DA (ANTAKYA) SELÇUKLULARI YE-
NEN İ. BOHEMOND (NORMANDİYA KRALININ OĞLU) ANTİOKHEİA'DA
BİR PRENSLİK KURDU. İ. BALDWIN (BODUIN) TARAFINDAN
DA URFA KONTLUĞU KURULDU.

HAÇILAR İKİ YIL SONRA 1099'DA KUDÜS'E ULAŞ-
MAYI BASARDILAR. BURADA MEYDANA GELEN BİR
SAVAŞIN SONRA ŞEHİR HAÇILARCA
TESLİM ALINDI.

SAVAŞIN EN ÖNEMLİ
SAHSİYETLERİNDEN BİRİ OLAN GO-
DEFROI DE BOLIILLON (GODÖFRUA
DÖ BUYYON), FATİMİLERİ ASKALON'
DA YENİLGİYE UĞRATARAK KUDÜS
LATİN KRALLIĞI'NI KURDI.

URFA'NIN 1144'TE MÜSLÜMANLARCA GERİ ALINMASI, YENİ BİR HAÇLI SEFERİNE YOL AÇTI. BOURGOGNE RAHİBİ BERNARD'IN (BERNAR) DAVETİNİ KIRMA YARAK SAVASA KATILAN ALMAN İMPARATORU III. KONRAD İLE FRANSA KRALI VII. LOUIS (LUI) SEFERİ BİRLİKTE BAŞLATTILAR. 1148'DE DAMAS'I ALMAK İÇİN DÜZENLEDİKLERİ SALDIRI SONUÇSUZ KALDI.

MİSİR'İN MÜSL EMİRLİĞİNE BAĞLANMASIYLA DURUMLARI DAHA DA KÖTÜLEŞTİ. DAMAS VE HALEP'İ ALAN MÜSL EMİRİ SELAHADDİN EYYUBİ 1187'DE KUDÜS'Ü KENDİ TOPRAKLARINA KATTI.

BUNUN ÜZERİNE YAŞLI GER-
MEN İMPARATORLU I. FREDERİK BARBAROS, FRANSA KRALI PHILIPPE AUGUSTE (FİLİP OĞLU) VE İNGİLTERE KRALI RICHARD (ARSLAN YÜREKLİ RİSAR) KOMUTASINDA ÜÇÜNCÜ HAÇLI SEFERİ BAŞLADI. ANADOLU'YA İLK AYAK BASAN I. FREDERİK'İN AKINTIYA KAPILARAK BOĞULMASI ÜZERİNE

ORDUSU PAĞILDI. FİLİP OĞLU AKKA'DA KARAYA ÇIKTI.

İNGİLTERE KRALI İSE BİR FIRTINAYA YAKALANARAK BİZANS'IN KOLONİSİ DURUMUNDA OLAN KIBRIS'A SİĞİNMAK ZORUNDA KALDI.

1192'DE ARSLAN YÜREKLİ RİSAR İLE SELAHADDİN EYYUBİ
ARASINDA BİR ANLAŞMA İMZALANDI BUNA GÖRE FİLİSTİN SA-
HİLLERİ HAÇLILARA GERİ VERİLİYOR. KUDÜS DAHİL OLMAK ÜZE-
RE, İÇ KISIMLAR TÜRKLERDE KALİYORDU. KUTSAL TOPRAKLA-
RIN HER İKİ TOPLUM TARAFINDAN DA ZİYARETİ SERBESTTİ
PAPA III. INNOCENTİUS'UN ÇAĞRISI ÜZERİNE YENİDEN
HAREKETE GEÇEN HAÇLILAR, GÜÇLÜ BİR
DONANMAYA SAHİP OLAN VE...

...SAVAŞA SİRF İSTANBUL'LU ZAPTET-
ME EMELİYLE KATILMIŞ OLAN VENE-
DİKLİLERİN BASKISI SONUÇLU FİLİSTİNE
MISIR ÜZERİNDEN GİTMekten VAZGE-
ÇEREK BİZANS ÜSTÜNE YÜRÜDÜLER

AMAÇ KUTSAL TOPRAKLARI MÜSLÜMANLARDAN GERİ ALMAKTAN ÇIKMIŞ, BİZANS'I ELE GEÇİRME FİKRİNE DÖNÜŞMÜŞTÜ. 1204 YILINDA MEYDANA GELEN KANLI BİR SAVAŞ SONUNDA BASKENT LATİNLERİN ELİNE GEÇTİ VE KOMUTAN BAUDOUIN DE FLANDRES (BODUIN DÖ FLANDR) YÖNETİMİNDE BİR LATİN IMPARATORLUGU KURULDU. LİMAN VE ADALAR VENEDİKLİLERİN ELİNE GEÇTİ.

MACAR KRALI II. ANDRAS KOMUTA-
SINDA DÜZENLENEN BEŞİNCİ HAÇLI
SEFERİ (1217-1221) BOZGUNLA
SONUÇLANDI. ALTINCI HAÇLI
SEFERİNİ YÖNETEN
II. FREDERİK (FRIED-
RICH) MİSİR SULTA-
NIYLA ANLAŞARAK
KUDÜS VE NAZA-
RETİ GERİ ALDI.

YEDİNCİ HAÇLI SEFERİNİ YÖNETEN
FRANSA KRALI IX. LOUIS (LUI) MÜSLÜ-
MANLARA ESİR DÜŞTÜ. YÜKLÜ BİR
FIDYE KARŞILIĞINDA ÖZGÜRLÜĞE
KAVUŞTUKTAN SONRA SURİYE'YE
GİTTİ VE HAÇLILARIN ELİNDEKİ
ŞEHİRLERİ TAHKİM ETTİ.

BU ARADA BİZANSLILAR
NİKAİA'DA KÜÇÜK BİR KRAL-
LIK KURMUŞ BULUNUYOR-
LARDI. BİZANST'A ÇIKAN TAHT
KAVGALARINDAN YARARLANA-
RAK, CENEVİZLİLERİN DE YAR-
DIMIYLA ESKİ BAŞKENTLERİNİ
GERİ ALMAK ÜZERE HAREKE-
TE GEÇTİLER. ŞEHİR 1261'DE
BİZANSLILARCA GERİ
ALINDI VE...

... 57 YIL SÜREN LATİN İMPARA-
TORLUĞU SONA ERDİ. SURIYE'DE
BULUNAN IX. LOUIS (LUI) KISA BİR
SÜRE SONRA SEKİZİNCİ VE SO-
NUNCU HAÇLI SEFERİNİ BAŞLATA-
RAK TUNUS'TA KARAYA ÇIKTI. ANCAK
KÜŞATMA SIRASINDA ÇIKAN VEBE SAL-
GININDAN KURTULAMAYARAK SURLA-
RIN DİBİNDE HAYATA VEDA
ETTİ (1270).

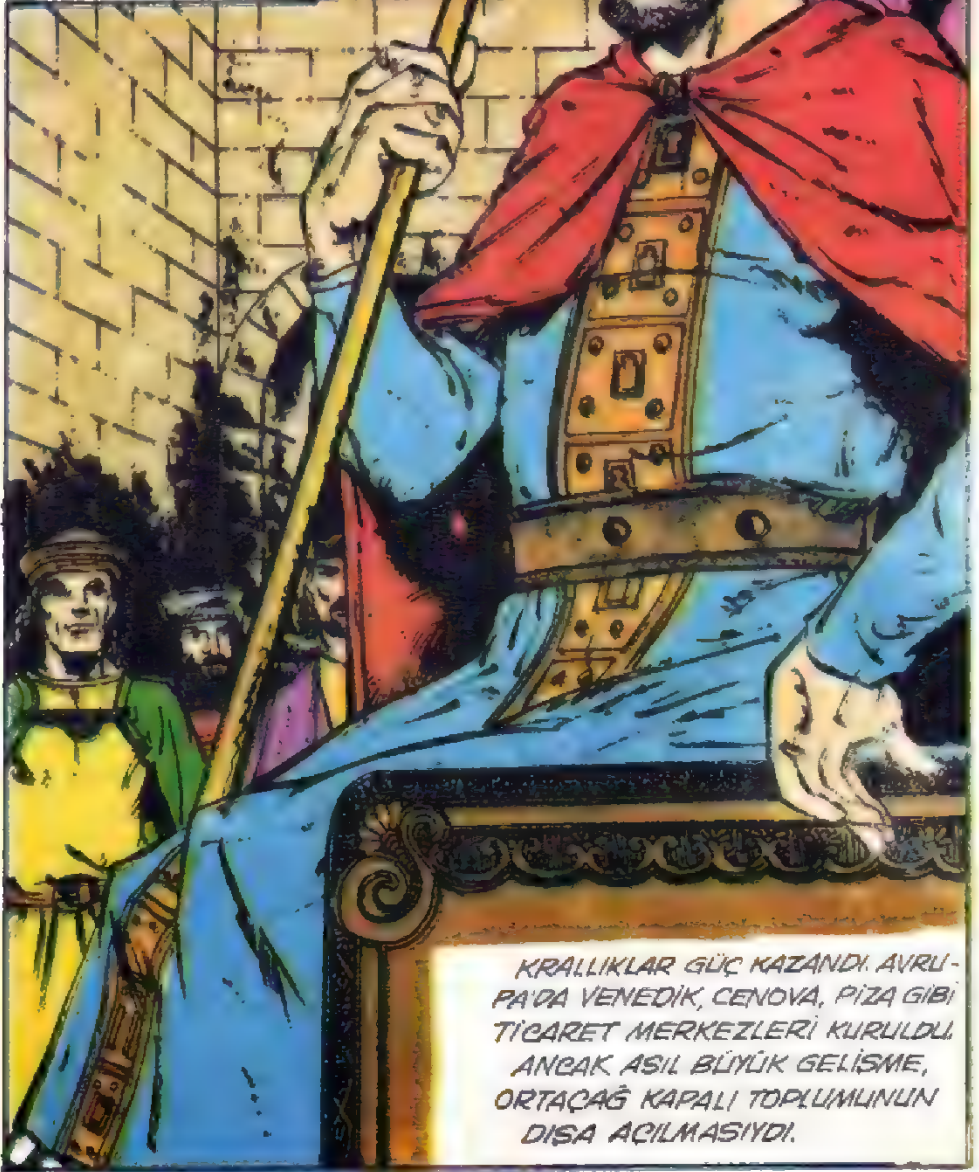

KUTSAL TOPRAKLAR 20 YIL
SONRA TÜRKLERİN ELİNE GEÇTİ.
TÜRKLERİN BATIYA DOĞRU YE-
Nİ AKINLAR DÜZENLEMEMELE-
RİNİN TEK NEDENİ, DOĞU
SINIRLARININ...

... BU YÜZYILIN BAŞINDA RUSYA'-
DAN ÇİNE, SİBİRYA'DAN İRAN'A
VE HİNDİSTAN'IN KUZEYİNE KA-
DAR UZANAN DEV BİR İMPARA-
TORLUK KURMUŞ OLAN CENGİZ
HAN TARAFINDAN TEHDİT
EDİLMESİYDİ.

HAÇLI SEFERLERİ
ASIL AMACINA ULAS-
MADAN SONA ERDİ.
BUNUN SONUCUNDA
DEREBEYLİK ZAYIF-
LARKEN....

KRALLIKLAR GÜÇ KAZANDI. AVRU-
PA'DA VENEDİK, CENOVA, PİZA GİBİ
TİCARET MERKEZLERİ KURULDU.
ANCAK ASIL BÜYÜK GELİŞME,
ORTAÇAĞ KAPALI TOPLUMUNUN
DIŞA AÇILMASIYDI.

DÖNEMİN KRONOLOJİK GELİŞİMİ

IX. YÜZYIL

Avrupa bu yüzyılda yeniden, bu kez kuzeyden Normanlar, güneyden Sarasinler, doğudan ise İslavlar ve Macarlarca istila edildi.

840

Norman asıllı bir kavim olan Norveçliler, İrlanda'nın büyük bir bölümünü ve Anglo-Sakson krallıklarını ele geçirerek Britanya adalarının fethine giriştiler. Zaman zaman aynı amaçla adaya gelmiş olan Danimarkalılarla da savaşmak zorunda kalıyorlardı.

843

Karolenj İmparatorluğu, bu tarihte imzalanan Verdün Antlaşması ile Şarلمان'ın torunları arasında pay edildi.

846

Balear adalarını ve Korsika'yı ellerine geçirmiş olan Sarasinler, Hristiyan sahil kentlerine akınlar düzenlemeye başladılar.

870-871

İzlanda, Norveçliler tarafından istila edilmeye başlandı. Devrin en önemli Anglo-Sakson krallıklarından biri olan Wessex (Vesseks) tahtına geçen Büyük Alfred Normanları kuzeye sürmeyi başardı.

885-886

Paris'i kuşatan Normanlar yavaş yavaş Aşağı Seine (Sen) bölge-

sine yerleşmeye başladılar ve bölge bu tarihten sonra Normandiya adını aldı.

902

Sicilya bütünüyle Sarasinlerin eline geçti.

911

Normanlar, şefleri Rollon komutasında Rouen (Ruen)'i zaptettiler. Bunun üzerine Normandiya'nın idaresi Fransa kralı III. Charles (Şarl) tarafından kendisine dük unvanı verilen Rollon'a bırakıldı. Karolenjler hanedanının Germanyadaki egemenliği sona erdi. Suab, Bavyera, Frankoni ve Loren grandükalıkları Frankonili Konrad'ı kral seçtiler.

936

Germany tahtına bu tarihte I. Otto (Büyük) geçti. 955'te Otto tarafından Lechfeld (Leşfeld) Savaşında yenilgiye uğratılan Macarlar, Orta Tuna bölgesine yerleştiler.

962

Lombardiya Krallığı'nı kendi topraklarına katan I. Otto, Papa XII. Johannes (Yohannes) tarafından Roma'da imparator ilan edildi. Böylece Kutsal Roma-Germen İmparatorluğu kurulmuş oldu.

980

Süed prensi Vladimir, Ladoga Gölü'nden Karadeniz'e uzanan bir imparatorluğun merkezi haline gelen Kiev'e yerleşti.

985

Norveçli kâşif Kızıl Erik İzlanda'dan Grönland'a doğru uzanan bir yolculuğa çıktı.

987

Fransa kralı V.Louis'nin (Lui) ölümüyle birlikte Karolenjler hanedanı da sona erdi. Soylular krallığa Hugues Capet (Hug Kape)'yi getirdiler.

992

Kızıl Erik'in oğlu Leiv, Labrador sahillerini izleyerek Kuzey Amerika kıtasındaki, bugünkü Newfoundland (Niuvfaundlend) adasına ulaştı.

1016

Şefleri Knud komutasında Danimarkalılar tarafından fethedilen İngiltere, Danimarka ve Norveç'ten oluşan büyük bir İskandinav devletine dahil edildi.

1024

Germanya krallığına seçilen II. Konrad, 1027'de Kutsal Roma-Germen İmparatoru ilan edildi. Papalıkla krallık arasındaki çekişmelerin başlangıcı bu döneme rastlar.

1035

İngiltere, Knud'un ölümüyle birlikte Danimarka'dan ayrıldı.

1053

Sicilya'yı Sarasinlerden geri alan Norman şövalyesi Robert Guiscard (Rober Giskar) Napoli'de, daha sonra İki-Sicilya Krallığı adını alacak olan, bir krallık kurdu.

1054

Doğu ve Batı Hristiyan kiliseleri arasındaki görüş ayrılıkları Ortodoks Kilisesi'nin Roma Katolik Kilisesi'nden ayrılmasıyla sonuçlandı. 1056'da Kutsal Roma-Germen İmparatorluğu tahtına çıkan IV. Heinrich (Haynrih) ile Papalık arasında uzun ve korkunç bir mücadele başladı.

1066

Normandiya dükü Guillaume (Giyom), İngiltere tahtını ele geçirmek amacıyla ülkeyi istila etti ve Hastings'de kazandığı büyük zaferden sonra başkent Londra olmak üzere krallığını ilan etti.

1076-1077

Kutsal Roma-Germen imparatoru IV. Heinrich, Alman piskoposlardan oluşan bir Sinod meclisinde 1073'te papalığa seçilen VII. Gregorius'un bu görevden alınması yolunda bir karar çıkartması üzerine Papa tarafından afaroza cezalandırıldı. Soyluların Papa'nın yanında yer alması üzerine kendisinden af dilediyse de çekişme bir süre daha devam etti.

1078

Kudüs'ü istila eden Selçuklular kısa bir süre sonra Filistin ve Suriye'yi ellerine geçirdiler. Papalıkla İmparator arasında devam eden mücadeleler IV. Heinrich'in 1080'de Roma'yı fethiyle sonuçlandı.

1085-1086

Vizigotların eski başkenti Toledo, Kastilya kralı VI. Alfonso tarafından Araplardan geri alındı. Kuzey Afrika'dan yola çıkan Eyyubiler İspanya'yı istila ettiler. Selahaddin Eyyubi VI. Alfonso'yu Sagradas'da yendi.

1095-1099

Papa II. Urbanus'un Clermont (Klermon) konsilinde yaptığı çağrı üzerine keşiş Pierre L'Ermite (Piyer Lermite) önderliğinde yola çıkan kalabalık bir halk topluluğu, büyük bir yenilgiye uğradı. Ertesi yıl yola çıkan ilk düzenli Haçlı ordusu, 1097'de Konstantinopolis'e (İstanbul) varmayı başardı. Küçük Asya (1097), Suriye (1098) ve Kudüs'ü (1099) ele geçiren Haçlılar tarafından bölgede şövalye Godefroi de Bouillon (Godfrua dö Buyyon) idaresinde Kudüs Latin Krallığı kuruldu.

1122

Worms Konkordatosu'nun imzalanmasıyla birlikte Papalıkla V. Heinrich arasındaki anlaşmazlıklar sona erdi.

1138

Suab asıllı Konrad'ın Kutsal Roma-Germen imparatoru seçilme-

siyle birlikte Hohenstaufen (Hohınştafin) hanedanı devri başladı. Bir yıl sonra Fransa tahtına VII. Louis (Lui) geçti.

1139

Portekiz krallığına seçilen I. Alfonso, Kastilya Krallığı'ndan ayrılarak bağımsızlığını ilan etti ve onunla birlikte 1383 yılına kadar sürecek olan Bourgogne (Burgoyne) hanedanı iktidar oldu.

1147-1149

Edessa (Urfa) Kontluğu'nun Türkler tarafından fethi (1144) üzerine Alman imparatoru III. Konrad ve Fransa kralı VII. Louis (Lui) başkanlığında ikinci Haçlı seferi başladı. Filistin'e doğru yola çıkan iki ordu, ortak bir savunmaya girememeleri nedeniyle Küçük Asya ve Suriye'de (1148) kolaylıkla yenik düştüler.

1152-1154

Kutsal Roma-Germen tahtına bu kez Frederik Barbaros (Friedrich Barbarossa) seçildi. Bir Fransız asilzadesi olan Henri Plantagenet (Hanri Plantaganet) II. Henry adıyla İngiltere krallığına getirildi.

1176

Aralarında bir birlik oluşturan Lombardiya siteleri, Papa III. Aleksander desteğinde ayaklanarak Legnano'da meydana gelen savaşta İmparatoru yendiler.

1180

Fransa'da krallık rejiminin güç kazanmasında büyük rolü olan Philippe Augüste (Filip Ogüst), Plantagenet sülalesi ile yaptığı uzun ve yorucu mücadeleyi kazanarak Fransa kralı oldu.

1189-1192

Babasından sonra İngiltere tahtına Arslan Yürekli Rişar (Richard) geçti (1189). Haçlılar, Kudüs'ün Selahaddin Eyyubi'nin egemenliğine girmesi üzerine, başlarında Frederik Barbaros

(1190'da Küçük Asya'da öldü), Fransa kralı Filip Ogüst ve İngiltere kralı Arslan Yürekli Rişar olmak üzere harekete geçtiler. Ancak Selahaddin Eyyubi ile bir anlaşma imzalayarak şehri almadan geri döndüler.

1197

Bu tarihte Sicilya krallığına getirilen II. Frederik (Friedrich), 1220'de imparator ilan edildi.

1202-1206

Papa III. İnnocentius'un çağırısı üzerine yeniden yola çıkan Haçlılar, Kudüs yerine Bizans'ı fethederek burada bir Latin İmparatorluğu kurdular (1204).

1212-1215

Kastilya kralı VIII. Alfonso, Avrupalı soyluların ve kralların desteğiyle Müslümanlara karşı büyük bir zafer elde etti. İngiltere kralı Yurtsuz John (Con) Fransa'daki topraklarını geri almak istedi ancak Bouvines (Buvin) Savaşı'nda yenik düştü (1214). Bundan yararlanmak isteyen soylular krala "**Magna Karta**" adlı bir sözleşme imzalatarak onun yetkilerini sınırlama yoluna gittiler. Onun 1216'da ölümüyle tahta oğlu III. Henry geçti.

1217-1221

Macar kralı II. Andras komutasında başlayan beşinci Haçlı seferi bozgunla sonuçlandı.

1226-1229

1226 yılında Fransa tahtına IX. Louis (1226-1236) geçti. Papa tarafından afaroz edilmiş olan imparator II. Friedrich (Frederik) altıncı Haçlı seferini başlattı. 1229'da Kudüs'ü aldı ancak daha sonra askeri nedenlerden ötürü geri dönmek zorunda kaldı.

1248-1249

Yedinci Haçlı seferini yöneten Fransa kralı IX. Louis Mısır'da esir düştü ve yüklü bir fidye karşılığında serbest bırakıldı.

1250-1252

II. Frederik'in ölümü üzerine bir iktidar boşluğu doğdu. 1252'de Kastilya tahtına daha sonra "**Astronomi Cetvelleri**" adıyla anılan bir çalışma yayınlıyacak olan X. Alfonso geçti.

1285

İngiltere kralı III. Henry ile IX. Louis arasında imzalanan Paris Anlaşması ile Kapatienlerle Plantagenetler arasındaki anlaşmazlıklar sona erdi. İngiltere'de soylular krala "**Oxford Hükümleri**" adlı sözleşmeyi kabul ettirerek devamlı bir meclisin iktidara ortak olmasını sağladılar.

1265

İngiltere'de Leicester (Layçester) kontu Simon de Montfort (Simon dö Monfor) verdiği sözleri yerine getirmediği gerekçeyle krala isyan etti ve ilk kez bir parlamento toplandı.

1270-1272

Sekizinci Haçlı seferini yöneten Fransa kralı IX. Louis Tunus önlerinde vebaya yenik düştü. Babasından sonra İngiltere tahtına geçen I. Edward devrinde parlamento toplantılarına devam edildi. Ertesi yıl (1273) Rudolf von Habsburg imparator ilan edildi.

1285

Bu tarihte Fransa tahtına IV. Philippe (Güzel Filip) geçti.

1291

Türkler Hristiyanları Suriye'den çıkartarak onlara ait şehirleri ellerine geçirdiler.

1296

Güzel Filip ile Papa VIII. Bonifacius'un araları açıldı. Papa, Kral tarafından tutuklanarak yerine Avignon (Avinyon)'da bir piskoposluk kurmuş olan V. Clemens (Klemens) getirildi.

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

GELECEK SAYI:
TİCARET VE ŞEHİRLEŞME
DÖNEMİ

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

ORTA ÇAĞ III
Ticaret ve şehirleşme
dönemi

KARACAN

BAYİNİZDEN
ŞİMDİDEN AYIRTINIZ